

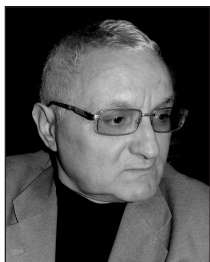
Nicolae Vasile

HECTOMERONUL CORONAVIRUS

o sută de gânduri din pandemie

Editura Favorit

Nicolae Vasile (n. 16 iunie 1954, Ludești, Dâmbovița), studii liceale la Găești și Mangalia, studii universitare și doctorat în științe tehnice la București, profesor universitar, inginer, jurnalist, scriitor, membru al Academiei de Științe Tehnice (din 1998), al Societății Scriitorilor Târgovișteni (2011) și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști (2015). A debutat publicistic în urmă cu peste 20 de ani, cu un eseu apărut în revista bucureșteană „Lucrările ICPE”, nr. 1-2/1996. Ulterior, va publica o serie de romane, volume de eseu, plachete de versuri și proză scurtă. Totodată, este directorul revistei „Cronos-Penița de aur” (din 2013), iar de-a lungul timpului a fost/este redactorul-șef al publicațiilor „Lucrările ICPE” (1993-2005); „Literar ing”, suplimentul literar al revistei „Univers ingineresc” (din 2013), coordonator al Cenaclului literar „Literar ing” al AGIR (tot din 2013), senior editor al revistelor „Bogdania” (din 2013), „Amprentele sufletului” (din 2015) și „Cronica Timpului” (din 2015). A mai publicat în revistele „Gândul anonimului”, „Chronos”, „Apollon”, „Independența română” ș.a. Laureat al Premiului „Costache Olăreanu”, pentru eseu, al Societății Scriitorilor Târgovișteni, pe anul 2012 (pentru cartea *Reinventarea omului*) ș.a. Este o prezență constantă în antologiile de poezie contemporană și în mediul on-line, inclusiv pe *Youtube*.

Nicolae Vasile

HECTOMERONUL CORONAVIRUS

o sută de gânduri din pandemie

Editura Favorit
București, 2020

Imagine coperta 1: grafică de Costel Pătrășcan
Copertă & layout: Dana-Irina Gîju

Editura Favorit 2020 © Nihil sine libris!

Editor: **Dan Gîju**

Responsabilitatea asupra conținutului aparține autorului.

e-mail: editura.favorit@yahoo.com

telefon: 0727.309.606

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VASILE, NICOLAE BELETRISTICĂ

**Hectomeronul coronavirus : o sută de gânduri
din pandemie / Nicolae Vasile. - București : Favorit,
2020**

ISBN 978-606-8804-49-1

821.135.1

Motto

Să nu ne mai temem
de viața d-apoi,
s-avem grija
demonilor din noi!

*(Infernul din noi,
vol. **Începutul Cercului**)*

1

Sistemic vorbind, dorințele care depășesc acțiunile (căile și mijloacele) conduc la nerealizări și, drept urmare, la frustrări, chiar dacă există resurse. Vezi neabsorbția fondurilor europene!

2

Melancolie, regrete pentru ceva ce a mers bine cândva și nu mai merge. Noi nu putem fi melancolici pentru că, la noi, bine n-a mers niciodată.

3

Frustrare, părere de rău pentru ceva ce am fi sperat să fie, dar n-a fost. Frustrați suntem pentru că speranțe am avut mereu.

4

BUCURIE PESIMISTĂ

Copiii
sunt bine,
pentru ei,
în străinătate,
la casele lor;
nepoții,
la fel, amintirile-mi
mai sunt de ajutor;
foștii
elevi sau studenți
nu mai încap pe ecrane,
de cunoscuți și deștepți;
colegii,
de școli și serviciu,
la fel ca mine, și ei,
devenim tot mai mici!
Pentru binele tuturor,
sunt bucuros,
mai puțin pentru mine,
din păcate,
sunt și sănătos!...

5

TRISTEȚE OPTIMISTĂ

Oasele-mi trosnesc,
urechile-mi țiuie
și, uneori, pocnesc,
picioarele au cărări diferite
și nu mai vor să m-asculte,
gândurile,
mereu în trecut,
care, deși plin,
este amestecat și confuz,
prezent, fără rost,
viitor, fără-orizont,
trup bolnav
și suflet mort,
din fericire,
încă mai pot!...

6

Leneveam în pat, în acea stare când nici somn nu mai ai, dar nici voința de a te ridica nu era suficient de puternică, într-o duminică dimineața. Afară se auzea un zgomot, uneori înfricoșător, al vântului care lovea în tot ce întâlnea în cale. Deodată, se auzi ceva cu mult mai grav, ce m-a rupt din starea de indecizie și m-a trimis direct pe balcon. Un copac uriaș căzuse, răpus de vântul puternic. Din păcate, în cădere, atinsese și un colț al acoperișului bucătăriei de vară, producând niște daune minore. Noroc cu un pom, mult mai mic, dar vânos, în care s-a proptit namila doborâtă, protejând atât casa mea, cât și pe a vecinului.

După câteva ore au venit o puzderie de muncitori de la „spațiile verzi”, care în debarasare au produs mai multe stricăciuni decât cele inițiale. Întâmplarea a scos la iveală un fapt deosebit de periculos: cei mai mulți din-

tre copacii marilor orașe sunt din cea mai joasă speță arboricolă, cărora le putrezesc prematur rădăcinile și interiorul trunchiului, devenind, astfel, deosebit de fragili, iar crengile sunt atât de puțin rezistente că se pot rupe la o zăpadă mai mare.

Cum mai erau o serie de astfel de pericole prin jurul curții, n-am mai stat pe gânduri și m-am dus la primărie să declanșez o procedură, în sensul tunderii acestora, că de tăiat nici nu putea fi vorba, în această epocă a „teroriștilor” de mediu, care privesc cu mai multă îngăduință moartea unui om, închiderea unei firme decât tăierea unui pom. O circumstanță pozitivă era și faptul că eram bun prieten cu un viceprimar, întâmplător, tocmai cel care răspundea de această problemă.

La o cafea cu dânsul, acesta mi-a explicat că „toaletarea”, că așa se cheamă operațiunea care ar fi trebuit să se desfășoare, am aflat cu acea ocazie, poate dura cam un an, în cazul fericit că se va aproba. M-am întors acasă cam dezumflat, dar măcar începusem operațiunea!

Peste vreo două săptămâni, constat, cu bucurie, dar și cu surprindere, că toată împrejurimea fusese toaletată!... Un vecin, care avea un magazin de vinuri, aflat în același pericol ca și mine, avusese o idee mai practică, dând câteva vedre de vin unde trebuia. Nici nu am îndrăznit să-i mai spun de inițiativa mea, că ar fi râs de mine!

A trecut timpul, au mai crescut alți copaci, s-au plantat unii noi, tot de proastă calitate, și se tot produc incidente la furtuni sau viscole.

A venit recent, însă, o cerească minune, care a făcut o mare parte din munca celor de la spații verzi. O ploaie cu gheață, un fenomen meteorologic destul de rar, când, dintr-un joc de temperaturi, apa îngheață instantaneu pe tot ce pică, inclusiv pe pomi. După repetarea fenomenului de trei ori, se ajunsese ca stratul de gheață să ajungă cam la un centimetru, îngreunând semnificativ ramurile, dintre care multe s-au rupt, scurtând mult circuitul birocratic al unui fapt ce trebuia făcut preventiv.

7

POMI DE GHEAȚĂ

Pomi de gheață,
pomi de gheață,
ce privirea ne-o răsfăță,
frumusețea-i doar la față!

Pe suportul vostru ludic,
apa sfântă, generoasă,
după o noapte geroasă,
a devenit periculoasă.

Strălucirea de poveste,
veste bună nu prea este,
ruptura de se produce,
moarte, cu ea, poate aduce.

Străfundul nostru-i de apă,
iar văzduhu-l tot adapă,
sufletul ni-i tot de gheață,
dă-ne, Doamne, o povață!

8

Diferența dintre materia moartă și materia vie este *durerea și inteligența*.

9

APARE VIAȚA!...

Natura moartă nu este un trup,
ci părți cu energie și mișcare,
ce se ciocnesc și se tot rup
pentru că... *materia nu doare!*

O altă divină întâmplare,
în apă, căldură și chimicale,
particule-n continuă schimbare
se-adună la un loc și viața apare!

Și particulele noi de viață
se nasc, cresc și apoi dispar,
dar altele noi apar în față,
nelăsând totul în zadar!...

Viața, ceva ce n-a mai fost,
părți cu durere și simțire,
ciocnirile, venite fără rost,
nu le mai stau acum în fire.

Universul ciclic

10

APARE INTELIGENȚA!...

Materia inteligență nu avea,
nici viața, ce fusese până-atunci,
ea însemna... ce oare însemna?
Ce faci când nu te mai descurci!

Forme de viață multe și ființe
au apărut și încă vor apărea,
acestea, cu ale lor puțințe,
putea-vor trăi, nu vor dispărea?

Unele se vor selecta, de acum,
dând speciei o consistență,
și-au dezvoltat, ele știu cum,
ideea și dorința de inteligență.

Deja memorarea și repetarea
unor fapte bune întâmplare,
corelarea lor cu toate celelalte
însemnat-au lucruri învățate.

Toate puse cap la cap
au crescut, s-au adunat
și au condus la selecția
care să protejeze specia.

Acum, tot ce este viu,
într-un mare pustiu,
ca să rămână-n viață,
simte, reține și învață.

Diferența esențială,
a lumii vii de cea materială,
nu ține de consistență,
ci vine din... inteligență!

Universul ciclic

11

Simpozion pe tema transportului
inteligent. La ora deschiderii, doar câți-
va participanți sosiseră; erau cei care

foloseau transportul public, ceilalți, folosind automobilul propriu, au venit cu diferite rate de întârziere.

12

Deșteptul depășește anumite momente dificile din viață făcând pe prostul, prostului nici măcar asta nu-i iese!

13

Prin apropiere, materia se atrage, totdeauna (legea atracției universale), inteligența uneori se atrage, alteori se respinge (legile electromagnetismului), de aceea socializarea nu înseamnă, neapărat, putere.

14

Unire, unire, unire!... Este cuvântul momentului, dar nu numai cuvântul, ci și ceea ce ar trebui să fie în străfundurile

acestui cuvânt. Ceea ce dorim de la oameni se întâmplă la mai multe categorii în natură, doar că forțele care le fac să se atragă nu sunt totdeauna de aceeași proveniență.

Cea mai generală formă de atracție este cea descrisă de *Legea atracției universale* a lui Isaac Newton, conform căreia orice două corpuri care au masă se atrag, marele savant stabilind exact și formula de calcul a forței respective. Nu se simte la nivelul oamenilor, dar la marile vapoare aceasta se ia în considerație pentru a se evita posibilele coliziuni, ca să nu mai vorbim de corpurile cerești care evoluează pe orbitele lor tocmai datorită acestor forțe.

Pe măsură ce mergem spre anumite specificități (de exemplu, corpurile polarizate într-un fel, cum ar fi cele electrizate sau magnetizate), există forțe care nu mai au mereu același sens, de atracție, ca în cazul de mai sus, ci pot fi de atracție sau de respingere, după polaritatea electrică. Pentru cele încărcate electric, *Legea lui Coulomb* stabilește că acestea se atrag, dacă au

polarități diferite, respectiv se resping, dacă au aceeași polaritate, descoperitorul acestor forțe stabilind și formula de calcul a mărimii acestora.

În mod similar, fizicianul francez Ampère a stabilit că există forțe de atracție sau de respingere între magneți, dacă aceștia sunt polarizați cu sensuri diferite, respectiv de același sens.

Deci iată că natura ne arată existența unor cazuri când unirea se face prin asemănare (vezi corpurile care au masă), dar că și deosebirea este adesea un factor de unificare, în cazul electrizării sau magnetizării acestora.

Conform uneia dintre cele mai largi și moderne definiții a naturii, aceasta este formată din substanță (masă) și câmp (electric sau magnetic), cele două tipuri de entități comportându-se diferit, după cum am văzut mai sus, în privința unirii sau dispersării elementelor componente.

Cum este cu unirea oamenilor?

Ce este, primordial, omul – substanță sau câmp?

Conform unor cunoștințe comune de medicină *hard*-ul este masă, dar *soft*-ul este câmp, creierul și tot sistemul nervos funcționând pe principii electromagnetice.

Deci apropierea îi unește pe toți oamenii, dar spiritul lor îi poate uni, însă îi poate și dispersa, după cum acesta rezonează sau nu cu al celorlalți. Acesta este și motivul pentru care, de multe ori, comuniunea ideilor este mai importantă decât apropierea fizică.

Primele forme de polarizare a oamenilor au venit din religie și filozofie, care îi categorisea în buni și răi, de unde au apărut și întâmplările de atragere sau respingere a acestora, respectiv unirea sau dispersarea lor.

Cu timpul, conviețuirea a condus la apariția limbilor, iar cumularea întâmplărilor trăite și cernute de timp a dat naștere formelor incipiente de cultură.

Limba și cultura reprezintă, astfel, cele mai importante componente în unificarea unui popor, care, alături de cea care vine din apropierea fizică, con-

duc la consolidarea acestuia pe termen lung.

În cazul poporului român, prin urmările evenimentelor din 1989, componenta de apropiere a avut puternic de suferit, prin răspândirea fără precedent a conaționalilor noștri pe toate meleagurile, tocmai de aceea trebuie intensificate acțiunile culturale și de menținere vie a limbii române peste tot pe unde au ajuns aceștia.

Forurile guvernamentale și religioase trebuie să facă eforturi deosebite în acest sens, până în prezent, biserica părând a fi mai activă.

Exemplele altor popoare (evrei, armeni, irlandezi, polonezi etc.) arată că se poate menține viu spiritul unui popor și în condiții de răspândire în teritorii îndepărtate.

O atenționare, valabilă pentru toți, nu numai pentru români, este scăderea polarității, ca factor de unificare, binomul bine-rău fiind tot mai mult înlocuit de o *fuzzyficare*, venită din logica cu același nume, prin care *sentimentele sunt înlocuite de*

socializare, iar cultura de informatizare, prin transferarea, din comoditate, a cât mai multor funcțiuni ale creierului uman spre calculator.

Antidotul este același, intensificarea acțiunilor culturale fizic reale, nu virtuale, on-line.

15

Mărturisesc că am scris acest articol în timpul procesiunii de sfințire a Catedralei Naționale, având pe fundal comentariile, în general pozitive, ale diverșilor participanți sau comentatori, așa că anumite aspecte care pot fi interpretate ca pro-biserică pot fi înțelese. Un asemenea eveniment, de o atât de mare semnificație, merită laudat, iar Preafericitul Daniel poate candida cu șanse de succes la titlul de Omul Centenarului.

Sistemic vorbind, unirea în spirit a tuturor românilor este o *dorință* permanentă, iar construcția acestui simbol bisericesc a fost, timp de peste

o sută de ani, o parte a acesteia. Prin adăugarea mai multor elemente de acțiune, culturală sau politică, dorința s-a transformat în *voință*, dar nu a devenit realitate decât astăzi, când, pe baza unei percepții corecte a oportunității, s-au putut îndeplini condițiile legate de asigurarea resurselor, fără de care totul ar fi continuat să rămână la nivelul inițial.

Metaforic, ca să fim în ton cu vremurile la capitolul dorințelor, în prezent, opinia publică este dominată de stadiul de realizare a autostrăzilor, un alt mijloc în strategia de unire a românilor, putem spune că: *biserica, aproape, și-a terminat programul său de „autostrăzi”*.

Alte mijloace mai sunt: căile ferate, aeroporturile, construcția de locuințe, de școli, de spitale etc., toate disponibile la niște prețuri accesibile pentru nivelul salariului mediu pe economie. Abia atunci vom putea spune că românii au toate condițiile socio-administrative necesare pentru a fi uniți și nu vor mai da buzna peste

locuitorii altor state care au fost capabile să-și rezolve aceste probleme cu mult timp înainte noastră.

De ce biserica și-a atins țintele, iar guvernul, sub toate variantele din ultimii aproape treizeci de ani, nu?

În primul rând pentru că biserica folosește doar partea frumoasă, pozitivă, a omului, iar guvernul pe cealaltă. Este adevărat că, pe principiul speranței obținerii de voturi și iertării păcatelor, politicienii, de toate culorile și rangurile, au sprijinit construcția de biserici, inclusiv Catedrala Mântuirii Neamului, ceea ce a ușurat atingerea țintelor bisericești.

Fără a utiliza cele mai educate minți ale nației române, aș putea spune, din contră, sub auspiciile politiciii s-au adunat majoritatea celor care nu se sfiesc să se laude cu faptul că nu prea le-a plăcut școala, iar rezultatele politicienilor au fost pe măsură. Astfel, nici nu-i de mirare că au căzut în capcanele interne ale afaceriștilor viciați, ducând țara pe direcții periculoase pe termen mediu și

lung, prin jefuirea resurselor, sau externe, prin subordonarea intereselor naționale în favoarea altor state. În aceste condiții, investițiile au scăzut continuu, iar autostrăzile, căile ferate, școlile, spitalele etc. necesită fonduri uriașe.

Varianta utilizării fondurilor europene în construcția acestora se dovedește a fi neviabilă din cauza exacerbarii luptei politice, tot o caracteristică a unor oameni cu o educație precară, conform căreia, fiecare partid din opoziție și-a făcut un scop în sine din împiedicarea celor de la putere în cheltuirea banilor europeni, unde cuvântul „corupție” provoacă fiori românilor, dar nu și grecilor, spaniolilor, portughezilor etc., care abia așteaptă să le fie redistribuite fondurile neconsumate de fraierii Uniunii Europene, printre care se află și românii.

Lipsa de performanță a politicienilor în domeniile profesionale din care aceștia provin face ca ei să-și lege interesele pe termen lung doar de

politică, subordonând toate deciziile perpetuării lor în pozițiile respective și nu atingerii unor rezultate economice sau sociale pe care, de altfel, le promit cu multă larghețe în perioada campaniilor electorale dinaintea alegerilor. Faptul că reușesc să mintă repetat și nu sunt sancționați prin vot spune multe și despre calitatea umană a celor care votează. Vorba aceea, „la așa popor, așa conducători!”.

Din punctul de vedere al instituțiilor statului implicate în administrarea și realizarea programului de autostrăzi și nu numai, situația fiind aceeași și la căi ferate, spitale, școli, rețele de apă, canalizare, gaze etc., nimic nu-i poate convinge pe conducătorii acestora să grăbească finalizarea programelor de investiții, indiferent de proveniența fondurilor respective, trăgând realmente de timp, ipostaza de „găină în grămadă” banilor altora fiindu-le foarte plăcută, de unde și motivația prelungirii acestora cât de mult cu putință.

La capitolul căi ferate se mai poate adăuga și un conflict de interese major.

Mulți dintre decidenții politici, având afaceri în domeniul transportului auto, nu sunt deloc interesați în grăbirea modernizării variantei feroviare, care la nivelul Uniunii Europene tinde să devină, din motive de protecția mediului, una dintre prioritățile viitorului.

Apropo de „unire”, și luna ianuarie este una în care noțiunea unificatoare de nație este la ea acasă, iar formele de manifestare a adeziunii sunt foarte diverse. Am aflat, recent, de una dintre acestea, extraordinară, pornită încă din anii '50, premurgători revoluționarului an 1956, de către studenții din cea mai îndepărtată diagonală față de Iași, locul de suflet al Unirii din 24 ianuarie, și anume din Timișoara. An de an, aceștia se adunau în seara zilei de 23 ianuarie, petreceau până la orele 24.00, apoi defilau pe străzile frumosului lor oraș, prinzându-i dimineața marii sărbători în plină bucurie aniversară.

Colega mea de cenaclu „Literar ing”, Marilena Caraghiaur, al cărui soț, Radu Theodor Croitorescu, a fost participant direct, mi-a povestit cum

tradiția foștilor studenți timișoreni s-a continuat ulterior și la București, de către absolvenții pe care destinul i-a condus să își continue viața în capitală, și astfel am reușit anul trecut să particip la acțiunea acestora care s-a desfășurat începând la Cantina Universității Tehnice de Construcții din București și continuând cu plimbarea pe străzi, împreună cu oameni în toată puterea cuvântului, unii ajunși la pensionare, foști sau actuali miniștri, oameni de știință și cultură, reprezentanți ai mediului de afaceri etc., care continuă, de zeci de ani, să simtă și să trăiască ideea de „unire” la fel cum o făceau cu zeci de ani în urmă, ca studenți, la Timișoara.

Din datele pe care le am, asociația acestor români de excepție, denumită *Clubul Politehnic Timișoara-București*, numără peste 370 de membri, iar printre aceștia se află, ori s-au aflat, pentru că unii au decedat între timp, academicienii Mircea Malița, Gleb Drăgan, Marius Sabin Peculea, Anton Anton – profesor universitar, fost ministru al educației și cercetării, actual

ministru al energiei, Adrian Câmpurean – fost secretar de stat la Ministerul Cercetării, profesorii universitari Constantin Bălă, Ovidiu Centea, Traian Demian, Miron Laurențiu Goia, Viorel Micloși, Constantin Nemoianu, Petru Ghenghea, fostul dirijor al Orchestrei Simfonice a Inginerilor, cercetătorii și proiectanții Mircea Cârdu, Filip Cârlea, Victor Megheșan, Alexandru Pacioga, Ioan Pițurescu, Ioan Străinescu, Victor Toma, realizatorul primului calculator din țările socialiste, scriitorul Lucian Gruia etc. Actualul președinte al Clubului este Vasile Iacob, pe care îl felicit că reușește să țină vie această frumoasă tradiție.

Nu-i așa că tot Banatu-i fruncea?!...

16

Este rău că puterea și opoziția se luptă „pe viață și pe moarte”? Nu, dacă folosesc mijloace legale! Mult mai rău ar fi dacă s-ar înțelege, pentru că ar face-o spre binele lor și în defavoarea poporului!

17

RESTURI

Resturi de fructe
sunt foarte multe,
resturi de pâine,
de azi pe mâine,
resturi de haine,
cârpite, dar faine,
resturi de cărți
te-ajută să-nveți,
resturi de eră,
pentru cine mai speră,
resturi de iubire,
ce vis subțire,
resturi de oameni,
flămânzi și fameni,
resturi de viață
avem în față!...

Stau și mă-ntreb,
mai e ceva-ntreg?...

Fructe străine,
de chimicale pline,

pâine umflată,
parcă-i din vată,
haine, scumpe tare,
de înmormântare,
cărți groase și multe,
de nimeni citite,
vor mai fi ere noi,
dar nu pentru voi,
iubire de zor,
la televizor,
oameni solizi, întregi,
musculoși, dar blegi,
viața-i toată-n față,
da-n umbră și ceață!...

18

Necazul nostru, care criticăm întruna șefii de toate felurile, este că răul e mult mai profund, fiind difuzat în toată populația, motiv pentru care inițiativa schimbării în bine trebuie să vină din interiorul fiecăruia, ceea ce este mult mai greu. Ca și cum ne-am face o autocritică în masă!

19

IARNA PE ULIȚĂ, *NEWS*

Iarna pe uliță,
news,
ulița este, zăpada este,
copiii nu-s,
satul,
doar din bătrâni,
azi doarme dus,
gălăgia de altădată
a apus.
A-nceput,
de mult, să cadă
câte-un sat,
și tot n-a stat,
nori negri
vin grămadă peste stat,
aleșii noștri stau la sfat,
dar pare că degeaba,
deocamdat'.

20

Creația este atribuția lui Dumnezeu, care a făcut lumea în șase zile... Dar după aceea?... Alte lumi n-a mai făcut și s-a dedicat, printre altele, de „administrarea” creației în unica lume existentă, despre care nu știm cât este de întinsă...

Din întâmplări reale, de mai mare sau mai mică amploare, de la creatori mai mari sau mai mici, multe consemnate de istorie, cunoaștem că diversele forme de creație vin în capul creatorilor acestora instantaneu, fie că le visează, fie că le sunt inoculate într-un fel sau altul etc. Cei mai mulți poeți, compozitori, pictori etc. susțin că s-au trezit, pur și simplu, cu subiectul creației în cap. Evident, majoritatea oamenilor obișnuiți nu cred, dar acesta nu este un impediment de a merge mai departe cu raționamentul.

Matematicianul indian Srinivasa Ramanujan Iyengar (1887–1920), fără a fi școlit tradițional, încă din copilărie,

visa o serie de formule matematice de mare noutate și complexitate, într-un limbaj diferit de cel uzual în matematica momentului, pe care le transcria. Un apropiat, sesizându-se de aceste întâmplări, a făcut demersurile necesare trimiterii acestuia la Colegiul Trinity din Cambridge, în Anglia, unde, transpunând cele visate în limbajul matematic convențional, a adus contribuții substanțiale în domeniile analizei matematice, teoriei numerelor, seriilor infinite și fracțiilor continue, recunoscute de marii matematicieni ai vremurilor respective, după o serie de dispute.

Balade precum *Meșterul Manole* mai sunt multe în lume, care dau o semnificație divină asupra conjuncturii în care au apărut multe dintre creațiile artistice reprezentative existente și care, într-un fel sau altul, descriu un dialog între Creatorul Suprem și pământeanul desemnat să ducă la îndeplinire creația respectivă.

Putem spune că, după o selecție numai de El cunoscută, Dumnezeu a făcut și continuă să facă un transfer de

lumină a creației spre anumiți oameni pe baza cărora omenirea a evoluat științific, artistic etc. la nivelul actual. (poezia *Apare creația!...*) Dar ce le transferă Domnul acestora?...

Pentru a aprofunda înțelegerea transferurilor individuale din domeniul creației, trebuie să analizăm întâi transferul de dumnezeire generală, la nivelul umanității, care a avut loc la nivelul binelui și răului: Iisus Hristos (Mesia în *Vechiul Testament*), fiul lui Dumnezeu, reprezentând *modelul binelui*, pe care omul obișnuit să caute să-L imite în viața sa pământească, și Satan (Belzebut în *Vechiul Testament*), un înger repudiat de Dumnezeu pentru nerespectarea celor cerești, reprezentând *modelul răului*, de care omul de rând trebuie să se ferească.

Cu alte cuvinte, *Dumnezeu este și peste bine, și peste rău*, într-un mod care seamănă a logică binară și, astfel, instaurează și menține un echilibru al umanității.

Tot un astfel de transfer îl face Domnul și în cazul creației umane, adică

creatorului pământean îi transferă atât binele, cât și răul.

Coborând pe pământ, în relația om obișnuit–om creator, omul obișnuit se așteaptă să vadă la nivelul oamenilor creatori doar binele, aceștia, considerând acceptabil, ca rezultat al credinței, doar modelul reprezentat de Iisus Hristos, iar oamenii creatori se prezintă în societate drept ceea ce sunt, *o combinație de bine cu rău, ceea ce au primit prin transfer de la Dumnezeu*. Din această dihotomie, în care inițial și prioritar este reprezentat binele, rezultă toate aspectele divergențelor geniu–societate, în literatura română, acestea începând cu celebra lucrare *Gâlceava înțeleptului cu lumea* a lui Cantemir.

În viața creatorilor adevărați există un punct anume în care aceștia, aflați până atunci doar în zona binelui, *conștientizează trecerea deasupra binelui și răului*, abordând vizibil și aspecte specifice răului, iar întâmplarea respectivă poartă un nume: *momentul pactului cu Diavolul*. Până atunci, toți creatorii au o doză de ipocrizie, abia

după aceea sunt realmente sinceri în creația lor.

Un exemplu celebru de asemenea întâmplare, un pact, dirijat cumva, este cel referitor la marele poet persan Muhammad Rumi (1207–1273), anterior derviș (călugăr musulman), fără preocupări filozofice, literare, remarcabile, fiind preocupat în mod exclusiv numai de zona binelui. Întâlnirea din anul 1244 cu Shams din Tabriz (1185–1248), cunoscut „instructor spiritual” al acelor vremuri, i-a schimbat radical viața. Acesta l-a convins să cultive și locuri, și oameni din afara zonei convenționale, precum bordeluri, unde căuta să le convingă pe angajate că nu este bine ce fac, cluburi, unde a și participat la inventarea unui nou tip de dans („dervișii rotitori”), devenit ulterior foarte popular. Moartea suspectă a instructorului l-a trecut într-o stare psihică deosebită de cea anterioară, a părăsit definitiv vechiul său stil de viață și a început ceea ce avea să devină una dintre cele mai profunde creații din istoria omenirii. Altfel, ar fi rămas un simplu derviș!...

21

APARE CREAȚIA!...

Mai este un fapt ceresc
pe care vi-l dăruiesc,
creația, atribuție divină,
poate și spre voi să vină!

Din neființă în ființă,
din dorință și putință,
v-am creat cândva pe toți,
fiii mei sunteți, vii sau morți!

Să vă fie vouă bine,
v-am dăruit credința-n Mine,
dovadă de prietenie,
v-am lăsat Fiu'-n custodie!

Să aveți o viață plină,
din puterea Mea divină,
veți putea crea și voi,
artă, știință, lucruri noi! [...]

Universul ciclic

22

APARE OMUL!...

[...] Nimic în cale nu îi mai stătea,
muncea, vâna, avea și ce mânca,
i se deschidea în față lumea toată,
haita, ca grup, devenea *ceată*. [...]

Universul ciclic

23

Sucesiunea istorică a fost *haită-
ceată-cetate-cetățean*. Credeam că
trecerea de la *haită* la *ceată* este irever-
sibilă... S-ar părea că nu este așa!

24

*Sst!... Vine Euler! Să nu ne prindă că
bănănim prin clasă că ne ia dracu' dup-
aia!* ne atenționa, plină de importanță,

șefa clasei, o tocilară cumsecade, de altfel.

Georgel era preocupat să ascundă canistra cu vin de sub bancă, absolut necesară pentru aniversarea sa care urma să fie sărbătorită după lecții, Tory se grăbea să-și ascundă revistele dubioase pe care le purta tot timpul cu el și, din când în când, le mai arăta la câte un coleg în pauze, Nelu și Gogu grăbeau partida de table care devenise obișnuită în fiecare pauză mare, Culie, sportivul clasei, specialist la aruncarea greutății, făcea tot timpul antrenamente prin exerciții de mișcare, Gioni tot încerca s-o impresioneze pe Jeni, colega sa de bancă, frumusețea clasei, cu fel de fel de lucruri pe care le considera interesante, dar ea se lăsa greu etc. Toate băncile din clasă erau ocupate ori de doi băieți, ori de două fete, cu o excepție, prima bancă de pe rândul din mijloc, unde stăteau Gioni cu Jeni și toți erau cu ochii pe ei. Fosta ei colegă de bancă plecase și exact atunci sosise un coleg nou, așa că a trebuit să ocupe singurul loc liber din clasă.

Doar Costică, matematicianul clasei, fratele lui Culie (Doamne, ce diferență între cei doi!), gândea pozitiv, inclusiv în pauze, astfel că el găsea mai multe variante de rezolvare la probleme pentru care ceilalți se scremeau să intuiască vreo soluție, și aceea aproximativă.

„Euler”, profesorul de matematică, poreclit astfel după marele matematician elvețian Leonhard Euler, avea mereu același mod de abordare a orelor. Începea trăgând o privire peste clasă, în urma căreia îi pescuia pe cei care se simțeau cu musca pe căciulă, după care trecea la predarea lecției următoare. Avea un talent înnăscut de a depista persoanele mai slabe psihic și pe acelea le scotea la tablă. Cei buni nu ieșeau niciodată la tablă, luau notele numai din lucrările scrise. Pentru ghinionisti făcea o combinație de ascultare cu bășcălie. Mai avea ceva deosebit, vorbea cu elevii pe numele mic, uneori, chiar folosind diminutive sau porecle, când le cunoștea, contribuind, astfel, la o atmosferă plăcută.

– Tory, hai la tablă!... De mult timp te-am tot ocolit... N-o să-ți pot încheia media că n-ai note. Văd eu că, dacă-ar fi după tine, nici n-ai mai veni la școală... Ia, fă prima problemă din cele pe care le-ați avut ca temă pentru acasă!

– Păi... tovarășe profesor... aia este singura pe care n-am știut s-o fac...

– Hm!... Treci la următoarea!

– Păi... să vedeți, p-asta, eu am crezut că am rezolvat-o, dar nu mi-a dat rezultatul din carte!

– Treci în bancă, pușlama... Nu ești bun de nimic! Mai este tactu' președinte de CAP?¹

– Îî... Da!

– Foarte bine! O să-ți gălescă el vreun post de socotitor p-acolo, dar mai mult nu. Nu ești în stare! Ia să mai vedem unul... Culie! Tu cum stai cu pietrele tale? Hai, la tablă!

– Păi, tovarășe profesor... să vedeți, eu am avut antrenament, n-am avut timp să învăț...

¹ Acronim pentru Cooperativa Agricolă de Producție, forma de organizare colectivă din agricultură din perioada comunismului.

– Vai de lume!... Ce dracu' s-o mai face țara asta cu oameni ca voi? Băi, vedeți care este distanța dintre voi și Costică... acum? Ei bine, distanța asta va crește tot timpul, nu se păstrează așa. Veți rămâne permanent în urmă și așa se rupe societatea... Hai să o iau invers, să plec de la dorințele voastre! Voi ce ați vrea să faceți la școală, în general, în viață?

Timid, Nelu ridică mâna și spune, plin de seriozitate:

– Tovarășe profesor, eu propun să facem un campionat de table.

– Da, mă rog,... viața e complicată!... Cine știe cum scapă Culie pietroiul ăla pe la vreo douăzeci de metri și devine celebru! Ne vom uita după el ca după Ilie Năstase!... Sau, mai știți, cum se împopoțonează Jeni și prinde o zi a ei norocoasă în care o vede vreun regizor și ajunge mare artistă... Se uită apoi la noi ca la niște gânganii... De table nu am auzit să fie vreun campionat național, mondial... Hai, să trecem la ale noastre!...

Peste mult timp... Mulți dintre participanți nu se mai văzuseră chiar din

timpul liceului. O personalitate științifică, provenită de prin partea locului, făcea o prezentare:

– Iată-ne aici, fără să ne așteptăm, fără să vrem, conform unor rânduiri la care nu ne putem opune. Costică a fost cel mai important reprezentant al școlii matematice de pe aceste meleaguri. Ca om, a fost permanent influențat de rigorile științei care l-a pasionat, fără a deveni însă rigid, păstrându-și omenia caracteristică oamenilor de la țară. Pe parcursul carierei sale a matematizat tot ce a atins, chiar și viața sa părea că urmează un parcurs calculat, precum multiplele curbe, grafice etc. pe care le-a predeterminat utilizând formule și algoritmi numai de el știute. Toți îl întrebau câte ceva, toți îi cereau un sfat.

Traectoria vieții sale a urmat o curbă închisă. A pornit de aici, a ajuns la vârfuri naționale și internaționale, greu de atins de alții, și s-a întors acasă. În ultima parte a carierei, a contribuit decisiv la realizarea unor deziderate legate de creșterea ținuturilor natale, de înființarea unei universități, astăzi,

când majoritatea celor care pleacă nu se mai întorc, iar finalul carierelor lor rămâne, pentru noi, undeva în neant, unde urmașii nici nu vor mai ști din ce nație se trag. Lui Costică îi plăcea să-l parafrazeze pe Grigore Vieru, care spunea: „Unii au vrut să ajungă în cosmos, alții au dorit să ajungă în America, eu am visat toată viața mea un singur lucru – să trec Prutul!” Costică și-a propus ca în toată viața lui să treacă o pădure, atât era de unde s-a născut până aici, locul realizărilor sale mărețe. Și a trecut-o!

La fel de merituos este faptul că a imprimat o atmosferă de seriozitate și patriotism întregii sale familii, fiul său urmându-l întocmai în realizări și spirit.

Se întâmpla la moartea prematură a lui Costică... A fost răpus de o gripă... în secolul XXI... Erau prezenți foștii colegi de clasă și venerabilul profesor „Euler”, care parcă nu mai erau atât de diferiți ca altădată.

Toți păreau a gândi: *Lui Dumnezeu pare a nu îi mai place matematica!*

Și, totuși, Pământul se-nvârte...

25

Arta este *forma*, iar artistul este *calea* prin care Dumnezeu discută cu oamenii.

26

A făcut papa Francisc pactul cu Diavolul? A devenit Suveranul Pontif un agent de influență al globaliștilor cu riscul de a provoca o schismă?

Sunt titluri de articole din presă apărute în ultima perioadă, în urma unor declarații mult prea îngăduitoare venite din partea conducătorului Bisericii Catolice față de „păcate” precum divorțul, concubinajul sau chiar homosexualitatea.

Să fie de vină doar firea bonomă, împăciuitoare, a bătrânelului de la Vatican sau există niște explicații mai profunde bazate pe evoluții greu de oprit?

Pentru a înțelege, nu neapărat faptul în sine întâmplat recent, declarațiile făcute de Papă, ci tendința care se manifestă de-a lungul istoriei, trebuie pornit de la părinții filozofiei și logicii, respectiv Socrate și Aristotel, ambii având de suportat efectele unor manifestări concurențiale din partea reprezentanților religiei din vremea respectivă, adesea intermediare de puterea politică și militară de atunci.

Primul, un gânditor și promotor al primei democrații din istorie, a preferat moartea decât să renunțe la convingerile sale filozofice pe care le transmitea maselor, fiind acuzat că provoacă tulburări sociale nedorite de conducătorii vremurilor.

Al doilea, prin inventarea logicii, știința gândirii corecte, intra în zona considerată ca exclusivitate divină, la vremea respectivă fiind acreditată ideea că omul nu trebuie să gândească.

În cazul amândurora se mai încălca un precept bine încetățenit în societatea greacă antică, acela că rezultatele filozofiei și științei trebuie

să ajungă la populație doar prin intermediul și filtrul religiei care selecta, astfel, ce trece și ce nu, ce este bine să știe omul, iar ei erau niște tribuni obișnuiți ai relațiilor directe cu poporul. Comunicarea cu mediul civic nu a fost niciodată un punct tare al bisericii, exceptând ceea ce ține de obiectul religiei în sine.

Din aceste motive, lucrările de logică au fost păstrate, pentru o lungă perioadă, doar în custodia bisericii, cu mare grijă de a nu deveni publice, ajungându-se de multe ori la situații deosebit de tensionate. În romanul *Numele trandafirului*, a cărui acțiune este plasată în anul 1327, autorul, marele scriitor italian Umberto Eco, prezintă magistral, printr-o ficțiune grefată pe anumite date istorice, legate cu o logică desăvârșită, acțiunea foarte incitantă dintr-o mănăstire, în jurul unei biblioteci în care era păstrată sub mare secret o carte de logică, unde au fost țesute o serie de intrigi finalizate cu multe crime.

Tot de gândirea logică și de comunicare sunt legate și evenimentele care

au condus la apariția protestantismului, dar de data asta, de creșterea nivelului acestora.

Cele 95 de teze ale lui *Martin Luther*, care au declanșat Reforma Protestantă din Germania, cuprinse într-un document, deși primul exemplar reprezentat printr-o hârtie bătută cu un cui pe ușa unei biserici, ulterior, când lucrurile s-au întesit, acestea au fost tipărite. Astfel, tiparul, care fusese inventat nu de multă vreme, devenea un instrument puternic de campanie instituțională religioasă. Apropo, prima campanie împotriva unei persoane, utilizând materiale tipărite, avusese deja loc și a fost cea împotriva lui Vlad Țepeș.

Rolul tiparului în societate a fost, însă, mult mai mare, acesta înlesnind circulația cunoștințelor din toate domeniile, nu numai a celor bisericești. Acest fapt face mai dificilă păstrarea exclusivității informațiilor de partea bisericii. Dacă înainte, cărțile scrise de mână se făceau doar în câteva exemplare, care ajungeau la palatele regale

și bisericile mai reprezentative, prin apariția acestui instrument extraordinar au început să ajungă cărți și la universități, școli, primării etc.

Evoluția logicii, pe calea *binară* (Aristotel), *trivalentă* (Jan Lukasiewicz), *polivalentă* (Grigore Moisil) și *fuzzy* (Lotfi Zadeh) a făcut posibilă dezvoltarea unor aplicații care au preluat o parte din activitatea minții umane, vezi calculatorul electronic, dar a condus și la dezvoltarea fără precedent a comunicării, culminând cu apariția internetului, care permite legătura, practic instantanee, între milioane de interlocutori, precum și accesul acestora la baze de date in-comensurabile.

Dar evoluția logicii a mai făcut ceva, a modelat mintea umană după modul de lucru al calculatorului, dezumanizând cumva modul de a fi al individului, scăzând nivelul de idealizare a acestuia în favoarea practicismului.

Dacă înainte erau conștientizate doar două valori de adevăr, *bine* și *rău*, biserica fiind aceea care pro-

povăduiește încadrarea tuturor în zona binelui, acum, când între bine și rău există *o infinitate de variante intermediare*, conform logicii *fuzzy*, foarte puțini sunt cei care își mai propun să reprezinte *binele absolut*, marea majoritate a populației se complace în situația acceptării unui grup de opțiuni din zona conceptului de *bine relativ*, cuprinzând o serie de caracteristici pozitive, dar și unele, poate puține la număr, negative, pe care le categorisește în așa-zisa denumire populară de „slăbiciune umană”.

Aceste variante opționale sunt și convenite, ca relații interumane, prin intermediul *rețelelor de socializare*, părți componente ale internetului, pentru un număr foarte mare de indivizi din întreaga lume; este vorba de sute de milioane de oameni, devenind, astfel, un bun socialmente acceptat.

Ce să facă toate bisericile din lume, nu numai Biserica Catolică, în această situație?

Dacă continuă, cu insistență, solicitarea binelui absolut, ar conduce la

pierderea legăturii cu masele. Dacă se amăgesc sperând că mediile politice vor avea tăria de a interzice internetul, nu cred că reprezintă o soluție fezabilă.

Nu mai rămâne decât să găsească o alternativă combinată, constând în acceptarea binelui relativ concomitent cu creșterea nivelului de comunicare prin utilizarea aceluiași internet folosit de societate, venind în întâmpinarea enoriașilor, tocmai pentru a preîntâmpina o ruptură de amploarea celei întâmplare cu sute de ani în urmă, la apariția tiparului.

Pericolul nu constă în pierderea credinței oamenilor în Dumnezeu, ci în căutarea unei relații directe, nu prin intermediul bisericii. Sunt convins că papa Francisc a sesizat aspectul.

Comunicarea indivizilor nu poate fi diminuată din motive religioase, mai ales că aceasta a devenit un domeniu economic de mare pondere și dinamism care dă de lucru unui mare segment din populație, cu unul dintre cele mai elevate niveluri de educație.

27

Problema vieții este cu cei care te iubesc foarte tare pentru că, în majoritatea cazurilor, aceștia vor exclusivitate. Cum de la iubire până la gelozie nu este decât un pas, uite așa te trezești rupt în bucăți.

28

Problema politicii este mandatul al doilea. Cei mai mulți politicieni fac, în primul mandat, o serie de gafe doar în ideea câștigării celui de-al doilea. Încearcă cineva să pună în practică propunerea obligativității mandatului unic?

29

În viața unui bețiv, după o lungă perioadă de cădere, înaintea colapsului

final, apare un scurt moment de creștere... Este cel al valorificării sticlelor goale. Să fie acesta un model economic pentru România?

30

Toți îmi reproșează câte ceva: unii că nu le dau mai multă atenție, unii că nu le dau mai multă iubire, unii că nu le acord mai multă înțelegere, unii că nu le dau mai mulți bani... Dar, așa ceva, eu nu am nici măcar pentru mine!

31

L-am cunoscut pe „Decanul”, profesorul Constantin Mocanu, așa cum l-am numit în perioada studenției mele și, ulterior, datorită mai multor mandate avute în această poziție, chiar din prima zi a examenului de admitere, în sediul Politehnicii de pe Calea Victoriei, care acum nu mai există. Era președintele Comisiei de Admitere pe

întregul institut (Politehnica se chema atunci Institutul Politehnic București), fiindu-i recunoscute astfel calitățile organizatorice, și fusese chemat în acea sală pentru că se constatare o eroare în subiectele de examen. Pe vremea aceea, admiterea la învățământul superior reprezenta una dintre cele mai strict urmărite activități din domeniul educației și orice neregulă, care ar fi putut da naștere la reclamații, stârnea un adevărat scandal.

Incidentul s-a rezolvat în vreo jumătate de oră, dar, personal, ca unul care trăiam cu speranța să devin student, am rămas impresionat de distincția bărbatului cu părul alb, plin de importanță, care aflasem că este și decanul facultății pe care tocmai alesesem să o urmez. Nu am intuit, atunci, dimensiunea umană a profesorului.

Prima întâmplare unde l-am văzut în acțiune a avut loc chiar în anul întâi, legat de spaima bobocilor electrotehniști, desenul tehnic, unde un cadru didactic excesiv de zelos îi chinua cu fel de fel de chichițe. Ajunsă

la faza de război deschis, imposibil de suportat, disputa s-a propagat la nivelul conducerii facultății și s-a adjudecat sub arbitrajul decanului, cu un aport substanțial din partea coordonatorului de an, profesorul Marcel Roșculeț, în favoarea studenților. Zeci de colegi din generațiile anterioare mi-au mărturisit plăcuta surprindere pentru faptul că noi am rezolvat acea problemă abuzivă care dăinuia de mult timp, iar alții, din generațiile următoare, ne-au mulțumit că au scăpat de niște potențiale neplăceri.

Din anul al doilea am început cursurile cu dânsul, trei semestre de bazele electrotehnicii: teoria circuitelor, teoria câmpului și teoria tensorială a electromagnetismului. În ultima parte, am participat la o prezentare magistrală a generalizării matriciale a legilor electrotehnicii și, prin consecință, demonstrarea teoremei generale a energiei în câmp electric și magnetic, care, spunea profesorul, ar trebui să poarte numele lui Remus Răduleț, cel care a făcut pentru prima dată această demonstrație.

Avea o expunere foarte concisă și clară a ideilor, făcea niște desene impecabile, folosind cretă colorată, vorba unei femei de serviciu care spunea, după un curs, că îi este milă să șteargă aceste „picturi” de pe cele douăsprezece table.

Era interesat de părerea studenților despre conținutul cursului său, pe vremea când nu exista, ca azi, o procedură privind colectarea opiniei acestora. Am făcut parte dintre studenții convocați de dânsul să citească, în fază de manuscris, cele două volume monumentale, *Teoria Circuitelor* și *Teoria Câmpului*, care sunt de bază și azi în predarea acestor discipline în facultățile de inginerie electrică din România.

La curs, făcea adesea glume, remarci inteligente, referitoare la diverse situații ale momentului. Erau cunoscute discuțiile amicale, dar înțepătoare, pe care le avea cu Suzana Gâdea, prorector în acea vreme, dușman declarat al pletelor purtate de studenți, la modă atunci. Cu ocazia unei întâlniri, i-a reproșat:

– Domnule decan, studenții de la Electrotehnică au un păr de parcă ar fi Vlad Țepeș!

Răspunsul lui a venit prompt:

– Și, doamnă prorector, Vlad Țepeș nu este un personaj demn de stimă?

Iar sfatul către noi a fost:

– Dacă vă simțiți cu musca pe căciulă și vă întreabă cineva, prin curtea Politehnicii, la ce facultate sunteți, să spuneți că la Chimie.

Deși, ca administrator al facultății, profesorul Constantin Mocanu era foarte exigent, având ceva milităros în comportamentul său, probabil o influență a anilor în care a predat electrotehnica și la Academia Militară, am simțit totdeauna la dânsul o aplecare umană reală spre înțelegerea problemelor studenților, căutând să înlăture pornirile unora dintre cadrele didactice spre anumite abuzuri.

32

Credința în Dumnezeu, prin auto-ponderare, scade temperatura de la

numitorul entropiei, conducând, astfel, la creșterea șanselor de atingere a țintelor propuse.

33

Femeia alege bărbatul care trebuie s-o aleagă.

34

La bătrânețe, trebuie să faci exact invers decât te învăța mama ta când erai mic. Atunci, trebuia să nu bei apă înainte de masă, să mănânci pâine, să mănânci dulciuri etc., pentru a crește, ceea ce nu trebuie să faci după o anumită vârstă, pentru a nu te îngrășa.

35

Asumându-mi riscul eșecului, ca și Emil Cioran când în teza sa de doctorat, neterminată niciodată, introducea pe

lista extazelor și extazul politic, propun o nouă categorie, și anume *extazul culinar*.

Spre amintire, alte extaze studiate de marele filozof erau, inițial, extazul muzical, extazul mistic, extazul erotic, la care s-au adăugat ulterior extazul politic și extazul poetic. În timpul extazelor, spunea acesta, „omul se separă de lume, dar acest act de separație este numai un moment în procesul de recâștigare a existenței”².

Preocuparea privind extazul politic, ca noțiune filozofică ce se dorea a fi transpusă în practică, l-a condus la scrierea cărții *Schimbarea la față a României* (1936), în care se preconizau niște pretenții de hegemonie ale țării noastre, proaspăt întregită la vremea respectivă, asupra întregii zone a Balcanilor, ceea ce stă la baza multor reproșuri care i se aduc chiar și astăzi. Definirea conceptului de „extaz” este legată de momentul în care omul comunică, rezonază, cu divinitatea pe o

² Emil Cioran, *Antropologia filosofică*, Editura Pentagon-Dionysos, Craiova, 1991, p. 27.

cale și o selecție numai de Dumnezeu cunoscute. Trăirea extazului constă în intensitate, nu în cantitate și în impuls, nu în durată.

Pentru Emil Cioran, ca persoană, experiența s-a terminat rău, dar pentru umanitate, rezultatul a fost pozitiv, fiind unul dintre motivele care l-au determinat să plece definitiv din țară și să realizeze, în străinătate, ceea ce se știe că a realizat, devenind unul dintre cei mai mari filozofi ai lumii.

O altă viziune asupra trăirii extazelor vine, cu mult mai înainte, de la marele poet persan Rumi care, inițial, practicant al misticismului, introduce *extazul dansului*, prin ceea ce a rămas cunoscut în istorie ca „dansul dervișilor rotitori”, considerat momentul trecerii acestuia de la misticism spre poezie, unde a ajuns la culmi nebănuite până atunci, și nici până astăzi, în opinia multora. Cele trei feluri de extaze ale lui Rumi reprezintă tot atâtea elemente de neeuclidianitate.

Extazul dansului nu se află pe lista celor propuse și analizate de Emil Cioran.

Ideea pe care o expun în continuare nu vine din filozofie, ci din viață. Din motive medicale, a trebuit să mă adaptez la o alimentație fără sare, fără grăsime, fără piper, fără băutură, fără cafea, fără... Probabil, Dumnezeu a vrut, astfel, să-mi arate și fața negativă a cuvântului „fără”, de care eu am profitat destul în domeniul tehnic, unde am ajuns pe lista inventatorilor lumii prin introducerea *motoarelor fără perii, fără carcasă, fără creștături* etc., ca o consecință logică a aplicării *teoriei analizei valorii* în domeniul mașinilor electrice, teorie care își răsplătea promotorii cu Premiul Nobel pentru economie prin anii 1960.

În această situație dată, neplăcută și nedorită, fără a intenționa să chinui restul familiei sau să te enervezi suplimentar față de lipsurile sistemului de alimentație publică, te regăsești ca în epoca primitivă, având la dispoziție doar câteva dintre componentele alimentare primare permise de medic (legume, fructe, carne albă, lapte, ouă,

semințe, cereale etc.) pe care încerci să le combini doar prin fierbere sau frigere, singurele procese termice acceptate.

În primul rând, constăți că preocuparea în sine îți ocupă ceva timp, ceea ce după o anumită vârstă este un lucru bun. Combinațiile care au condus la mâncărurile actuale, industrializate, ca formă și compoziție, ne-au pus în situația că, de multe ori, nici nu știi ce mănânci, mergând total pe recomandările unor persoane, uneori, interesate, deci, nedemne de atâta încredere. Vorba aceea, *ești ceea ce mănânci și bei*, iar eu vreau să știu ce sunt, motiv pentru care nu mănânc ceva al cărui conținut nu-l cunosc.

Referitor la gusturi, pe care mulți le scot în evidență, ca motivație, nu de puține ori, am constatat că acestea nici nu mai contează, mult mai importante fiind moda și forța de pătrundere a reclamei făcute țării de proveniență, restaurantului sau, mai nou, bucătarului, acum împopoțonat și cu supranumele de „șef” (*chef*).

Uite așa, a trebuit să reproduc epoca primitivă din alimentație și să folosesc numai produsele de sezon, gătite pentru fiecare masă, pe vremea respectivă neexistând congelatoare și frigidere, fiind și o garanție că acestea nu sunt forțate cu fel de fel de ajutoare chimice sau genetice. Păstrarea savorilor proprii, precum și regăsirea acestora în aprecierea rezultatului final reprezintă satisfacerea unei necesități fiziologice, cum este alimentarea, dar și plăcerea – uneori *extazul* – *gusturilor naturale* de care mulți dintre noi, luați de alte griji sau din comoditate, am cam uitat în ultima vreme.

Mergând și mai în profunzime, chiar dacă procedura de mai sus este aplicată întocmai, dar în ea se introduc componente dubioase, rezultatul nu este cel așteptat. Depășind exemplul clasic cu roșia românească, încercați o varză care ți se topește în gură față de una lemnoasă, precum cele existente în comerț, un măr natural, nu perfect rotund, față de unul umflat cu de toate având o geometrie impecabilă dar

lipsindu-i gustul, un ardei gras normal față de unul care seamănă mai mult cu un dovleac, din care, pus pe grătar, curge un lichid alb, probabil din îngrășămintele conținute, un pătrunjel care îți umple bucătăria de arome față de unul care nu miroase deloc etc., la toate acestea adăugați satisfacția creației proprii în alegerea, prepararea și servirea acestora și veți înțelege că noțiunea de *extaz culinar*, obținut la final, nu este chiar așa de ruptă de realitate.

De altfel, starea actuală din alimentație este o dezvoltare pe scară largă a unei situații care în Antichitate era considerată anormală, excesivă, deși termenul de extaz nu este folosit independent, ci în conexiune cu băutura.

Nu există consemnată în istorie o zeitate a îmbuibării, mai ales cu produse din carne, alimentele recomandate la vremea aceea erau introduse în aria de reprezentare a zeului Dionis (în greacă, Dionysos), care în mitologia greacă era zeul vegetației, al pomiculturii,

al vinului, *al extazului* și fertilității, denumit la romani și Bacchus. În mitologie, Dionis este prezentat ca având și rituri legate de manie. Prin vin și îmbătare, prin scenele de sfârtecăre și mâncatul de carne crudă ale unui sacrificiu se introduce tema *extazului dionisiac*, care înseamnă depășirea condiției umane. Deci consumul de carne era descris ca un fapt ce se afla în afara normalului, alături de consumul excesiv de vin.

Ca o confirmare a celor spuse mai sus, a venit și ziua, adică douăzeci și patru de ore, în care, din motive legate de o procedură medicală, nu a trebuit să mănânc nimic, un post negru impus. Cea mai deranjantă nu a fost foamea, ci lipsa preocupărilor legate de asigurarea alimentației, și anume gândirea schemei zilnice, efectuarea cumpărăturilor aferente, prepararea, servitul efectiv, debarasarea mesei, spălatul vaselor etc. Nici nu vă imaginați cât de mult înseamnă acestea în totalul activităților unei zile și câtă satisfacție și sănătate îți pot aduce!... Și

în alimentație este important ritmul, nu doar cantitatea.

Prin similitudine cu extazul erotic, unde calea normală a construcției, cu eforturi și sacrificii, a unei iubiri culminează cu actul de satisfacție supremă, dar de scurtă durată, omenirea, în forma ei de astăzi, mai plină de nerăbdare și disponibilitate la efort ca niciodată, a găsit calea scurtă și rapidă a ceea ce se cheamă *prostituție*, putem spune că extazul culinar a fost înlocuit cu alimentația de-a gata, rapidă și peste tot disponibilă, căreia îi putem spune *prostituție alimentară*. Rezultatul se poate constata ușor, o mare parte din populația planetei suferind de obezitate.

36

Să vorbești rațional despre femeie nu este cel mai ușor lucru din lume. Obișnuit să tresar cam mereu când aud cuvântul „logică”, din motive profesionale, mi-a atras atenția opinia

cuiva care spunea că „cine vorbește despre logică înseamnă că n-a cunoscut nici o femeie și nici un politician”.

Este o afirmație adevărată în logica binară, dar falsă în logica *fuzzy*, cea mai evoluată formă de disciplină a minții, care se află la baza multor realizări științifice marcante din ultimul timp. Pentru a nu pune cititorul la eforturi de căutare a ceea ce înseamnă acest nou tip de gândire, mai ales că se poate găsi o serie de expresii matematice din care, cei ce nu sunt de specialitate, nu vor înțelege nimic, voi menționa doar diferența esențială față de logica clasică: cea veche spune „ori una, ori alta”, iar cea nouă – „și una, și alta”. La construirea acestui nou tip de logică a contribuit din plin și un român, Grigore Moisil, care a introdus logica polivalentă, varianta imediat anterioară. După cum se poate vedea, noua variantă de raționare elimină exclusivismele. Nu-i așa că sună frumos atât pentru femei, cât și pentru politicieni? Până la urmă, vedem că logica lor este mai modernă!

Două cărți, ambele merituoase în felul lor – *De ce iubim femeile* a lui

Mircea Cărtărescu și *De ce urâm femeile?* a lui Miron Manega –, prima fiind o explicație, iar a doua, o întrebare, aparent complementare, nu reușesc să dea o imagine exhaustivă asupra problemelor enunțate prin titluri. Mircea Cărtărescu arată, mai repede, de ce ar vrea să-l iubească femeile pe el, iar Miron Manega, fără a urmări neapărat să-i dea o replică celuiilalt, în afara titlului, a găsit un mod de a ține audiența unui ziar în zilele de sfârșit de săptămână prin niște editoriale despre femei, care puse la un loc nu prea reușesc să răspundă la întrebarea din titlu, fiind mai degrabă o colecție de cazuri particulare, multe dintre acestea foarte interesante.

Dacă vrem, totuși, să căutăm răspunsuri la aceste întrebări, cred că mai scurte și profunde le dă tot Socrate, părintele filozofiei, acum peste două mii trei sute de ani, care se cunoaște că a avut o căsătorie toxică cu Xantipa. Aceasta își câștigase renumele de femeie arțăgoasă, caracterul ei dezagreabil fiind proverbial în Antichitate. Despre ea, un alt filozof, Xenofon, spune că

a fost „cea mai insuportabilă dintre toate fapăturile ce-au existat, există sau vor exista vreodată”, fiind făcute anecdote pe seama ei, care o arată pusă întotdeauna pe ceartă, aruncându-i soțului un vas cu apă în față sau răsturnând masa atunci când acesta invita un prieten la cină. Față de ea, Socrate a avut o atitudine răbdătoare și resemnată, nevăzând probabil într-însa decât ajutorul trebuincios îndeplinirii datoriei sale civice de părinte. Marele conducător Alcibiade se mira de răbdarea prietenului său față de nevastă-sa, pusă mereu pe țipat.

Cum de o suporti? a fost odată întrebare. *Și tu suporti găgâitul găștelor*, îi răspunse Socrate. *Desigur, replică Alcibiade, dar ele îmi dau ouă și pui. Și Xantipa, continuă filozoful, îmi dă copii.*

Există femei și femei!... O categorie aparte este compusă din cele *frumoase și deștepte*, care reprezintă ținte pentru ceilalți. Care este, oare, viața lor?...

Am abordat acest subiect în două romane, *Dominoul iubirii* și *Zâna și viața*, precum și în alte lucrări de mai

mică întindere, printre care și sceneta *Scara*.

George Emil Palade, laureat al Premiului Nobel în 1974 pentru fiziologie și medicină, om care a parcurs toate treptele devenirii umane, referindu-se la eforturile oamenilor pentru a reuși în viață, spunea: „Pentru a realiza lucruri mici, trebuie să îți propui să faci lucruri mari, pentru a realiza lucruri mari, trebuie să îți propui să faci lucruri foarte mari, pentru a realiza lucruri foarte mari, trebuie să îți propui să faci lucruri excepționale, iar pentru a realiza lucruri excepționale, trebuie să te fi ales Dumnezeu pe tine pentru a le face.”

Există, după cum se vede, o scară a dorințelor decalată de cea a realizărilor, iar la nivelul de vârf, cel al nemăsurabilului, existența elementelor sistemice, chiar în plenitudinea lor, adică dorințele, căile, mijloacele, percepția și resursele omului nu mai sunt suficiente, reușita având influențe transcendente care scapă înțelegerii comune, fiind ceva de natură divină.

Referitor la femei, simplist spunem cândva că „femeia urâtă vrea să fie frumoasă, femeia frumoasă vrea să fie deșteaptă, femeia deșteaptă nu vrea nimic”, afirmație pe care nu o mai susțin în totalitate, ultima dintre categorii fiind mult mai complexă.

Fiecare om mai vrea ceva, în orice situație ar fi, aspiră la un alt nivel, superior, până la acel imaterial infinit, unde comparațiile nu-și mai au sensul. Este vorba de creațiile de excepție, cele de esență divină. De ce o femeie deșteaptă să nu tindă spre așa ceva? Iar dacă, în plus, mai este și frumoasă, dorința ei este și mai justificată, nu?

Pentru a încerca un răspuns, trebuie pornit de la diferențele naturale dintre bărbat și femeie, deși oficial, din motive de corectitudine politică, se discută ca și cum aceste diferențe n-ar exista. Vorba lui Socrate, i se îngăduie femeii orice, cu o condiție: să facă copii. În procesul de procreare, însă, atât femeia, cât și bărbatul au un rol, pe care l-am putea defini *ofensiv*, pentru bărbat, și *defesiv*, pentru femeie.

Pentru creațiile excepționale, de natură științifică, artistică etc., atât femeia, cât și bărbatul au nevoie de dotare intelectuală, de condiții de manifestare și de voință, de o foarte puternică voință. Aceasta l-a făcut pe Schopenhauer, în lucrarea *Lumea ca voință și reprezentare*, să considere că esența activităților umane depinde doar de voință. Crease și un fel de slogan: *Totul este voință!* În limbaj popular, „voinței” i se mai spune și „ambție”.

Dacă revenim la abordarea sistemică, adică la considerarea în interacțiune logică a cvintetului *dorințe+căi+mijloace+percepție+resurse* și ținem cont că suma *căi+mijloace* înseamnă *acțiuni*, iar cummul *dorință+acțiune* înseamnă *voință*, sistemul se reduce la triumghiul *voință+percepție+resurse*.

De aici, abordarea schopenhaueriană, care exagerează rolul voinței în defavoarea percepției și resurselor, conduce la creșterea probabilității de neatingere a țințelor, a dorințelor care reprezintă, de fapt, frustrare sistemică.

Deci cu cât ne propunem atingerea unor țințe excepționale, fie bărbați,

fie femei, cu atât crește probabilitatea apariției frustrării, dar este o situație agravantă în cazul femeii, dat fiind caracterul defensiv natural al acesteia care-i micșorează suplimentar resursele, și mai agravant pentru femeile frumoase, unde presiunea defensivă este mai mare datorită existenței unor variante colaterale personale avantajoase. Faptul că femeile sunt, de regulă, mai ambițioase decât bărbații conduce la creșterea pericolului de a ajunge în stare de frustrare. De ce, totuși, multe femei frumoase care ar putea trăi o viață liniștită, uneori, își asumă riscurile majore ale utilizării inteligenței lor în acțiuni excepționale care se pot finaliza și rău? Pentru că fascinația reușitei le face să nu țină cont de nimic care le poate împiedica în atingerea țintei propuse. Mărturisesc că modelul avut în vedere în abordarea acestui eseu a fost cel al reginei Maria, dar sunt multe alte femei celebre, care au riscat și au învins.

Această teorie a frustrării explică și de ce scriitorii influențați de filozofia

schopenhaueriană au în general mai mult succes de public decât ceilalți, pentru că operele lor descriu situații de frustrări, acestea dor, iar durerea face audiență.

Finalul unor romane celebre ne arată că sunt și femei frumoase și deștepte care, în urma unor tentative eșuate de realizări excepționale, recunosc în sufletul lor că mai bine s-ar fi mulțumit cu binefacerile oferite de frumusețe.

Și bărbații pot ajunge la frustrări, dar ei oricum trebuie să se bazeze doar pe acțiuni ofensive, nu pot trăi bazându-se pe o atitudine defensivă. Așa a făcut Dumnezeu lumea! Această diferență poate explica creșterea promovării diversităților sexuale în lumea contemporană în care se face atâta caz de egalitatea sexelor.

Rezultatul, pervers, este că femeia avea mai mult pe când, oficial, nu era egală cu bărbatul, uneori având chiar totul, pe când acum are doar jumătate, adică partea ei.

37

FEMEIE

Femeie,
dragă femeie,
ești în toate,
cum mai bine
nu se poate,
sclipiri de minte,
relaxare,
traii fierbinte,
ponderare,
creație
și visare,
ca oricare altul,
partenerul tău
bărbatul.
Totuși...
există un domeniu
cheie
unde singură ești:
mamă fii,
și rămâi femeie!

38

Orice relație cu un profesor este interesantă până se transformă în lecție este zicala care devine un prag, greu de depășit, pentru oricine este implicat în activitatea educațională. Este unul dintre motivele pentru care am încercat să-i apropii pe studenți de domeniul artistic, consumul de artă fiind una dintre metodele prin care înveți fără a lua lecții.

39

Orice activitate este interesantă până se transformă în muncă este un alt slogan care împiedică integrarea multora în ceva util pentru societate. De aceea, managementul, denumirea pompoasă a ceea ce cândva se chema conducere, trebuie să fie mai mult decât birjăreala oamenilor cu singurul scop de a obține profit. Ideal ar fi ca

munca să fie pentru oameni ceea ce era în copilăria lor joaca.

40

Cineva înțelept spunea că arta pensionării nu înseamnă a te retrage *din ceva*, ci a te retrage *către ceva*. Cu acest gând mergeam la o întrunire dedicată pensionării mele și nu aveam deloc o idee clară ce o să spun acolo, ce o să urmeze. La un moment dat, din lateral, o adiere de vânt mi-a adus un miros de *lemn câinesc*, un arbust cunoscut din copilărie, care are un miros urât în perioada când înflorește. Brusc, mi-a încolțit în minte o speranță, dat fiind că, anterior, acest miros l-am mai simțit, în afara meleagurilor natale, doar de două ori, în perioada examenului de admitere în liceu și la cel similar pentru facultate, ambele reprezentând importante începuturi. Această întâmplare mi-a dat curajul să afirm că, sigur, *mă voi îndrepta către ceva*. Către ce? Vom trăi și vom vedea!

41

Ce simte un creator și de unde îi vine inspirația? – sunt întrebări la care fiecare are răspunsul său, dar toate converg, într-un fel sau altul, spre latura divină, fapt greu de crezut de majoritatea celor neimplicați în domeniul creației. Importante sunt mărturisirile unor creatori celebri, care se poziționează ca adevărați martori în favoarea afirmației de mai sus. Este cunoscut că părintele filozofiei, Socrate, în perioada dintre condamnarea sa la moarte și execuție, s-a apucat de scris versuri, versificând fabulele lui Esop și compunând un imn către Apolon. Fiind întrebat de Cebes, unul dintre discipolii săi, asupra acestei ciudate preocupări, marele filozof i-a răspuns: „Ei bine, Cebes, m-am apucat de versuri nu ca să mă iau la întrecere cu Esop sau cu fabulele lui, ci ca să aflu tâlcul unor vise, să dau ascultare zeilor, să aflu dacă este cu adevărat acea artă

a muzelor pe care visele mă îndemneau stăruitor să o compun.”³ Când un om spune asta pe patul de moarte, mai ales dacă îl mai cheamă și Socrate, este bine să-l credem.

Dar de la asemenea singularități ale sorții la ce se întâmplă în prezent, în țara noastră, și nu numai, este o cale de la cer la pământ, ca să vorbim tot în termeni astrali. Am denumit fenomenul *răscoala personajelor*.

Oamenii, în marea lor majoritate, nu se mai consideră *persoane*, entități individualizate ale unui grup, care poate fi familie, instituție, localitate, țară etc., cu anumite îndatoriri provenite din tradiție, din educație, din religie etc., ci se autointitulează *personaje*, din zei coborâtoare, vorba lui Coșbuc, având misiuni divine, nemaiascultând nici măcar de îndemnul biblic *trăiți și vă înmulțiți!*, care a fost redus doar la forma scurtă, *trăiți!*. Învățatul, munca, devotamentul, patriotismul etc. au devenit noțiuni aproape rușinoase

³ Platon, *Phaidon sau Despre suflet*, Humanitas, București, 2018, p. 41.

pentru aceste, să le zicem, personaje. Că vina aparține familiei care, din mirajul plimbărilor internaționale ale părinților, a făcut să dispară noțiunea celor *șapte ani de acasă*, sau școlii care, sub cupola abramburizării realizate de o ministră cu ifose mesianice, i-a împins pe toți copiii în facultăți, unii dintre ei total inapți pentru studii superioare, deregând ireparabil scara valorilor, sau Bisericii care a pierdut lupta cu *noul Dumnezeu – banul*, sau tuturor la un loc, ceva este cert – *nu este bine*.

Un prim rezultat, care a început deja să se manifeste, va fi umplerea țării de străini, din zone total diferite cultural și religios, care vor trebui să compenseze nemunca românilor.

Pe termen mai lung, chiar și aceasta va fi doar o soluție tranzitorie spre generalizarea utilizării mașinilor și roboților.

Cultura este ultima activitate umană care va fi robotizată, conform unui studiu recent, așa că culturalizați-vă, cât nu este prea târziu!

Am trecut, în cei treizeci de ani de la Revoluție, prin diverse puseuri de preocupare privind educația, sănătatea, cultura, justiția, *fluturând steagul competențelor* care vor veni peste noi pentru că școala va fi, în sfârșit, liberă, nu rigidizată de politrucii de dinainte, *ridicând în slăvi valențele făcătoare de minuni ale spitalelor*, care vor fi administrate de acum de autoritățile locale, și nu de veșnicul nepriceput minister, *savurând aromele unei culturi înfloritoare* venite din libertatea oamenilor de cultură de a cutreiera lumea în lung și-n lat sau *trăind în siguranța oferită de o justiție independentă* rezultată din autonomia judecătorilor și lupta anticorupție, dublată de niște salarii triplate. Ați simțit ceva din toate astea?...

Se petrece în societate ceva și mai rău, mai periculos, probabil, în legătură cu eșecurile enumerate mai sus. Este

vorba de grozăvii care aglomerează rubricile de scandal ale televiziunilor de doi bani, rezultate din problemele de sănătate mintală ale cetățenilor, din ce în ce mai mulți. Evaluarea psihologică, scriptic trecută în toate procedurile de angajare, se face formal și nu implică nicio responsabilitate din partea celor plătiți s-o facă bine.

*

Era o dimineață frumoasă de toamnă și urma să conduc un grup de străini într-o excursie de o zi la munte. Abia așteptam să văd simfonia de culori a pădurilor premontane la sfârșit de octombrie. Evenimentul avea loc înaintea încheierii, cu succes, a negocierii dure a unei afaceri de export, care se desfășura de câțiva ani. Fuseseră testate produsele, analizate rezultatele, rezolvate obiecțiunile, convenite prețurile etc. După toate acestea, conducerea unei importante firme multinaționale se deplasa la București pentru semnarea contractului. Ca semn că aveau gânduri bune era faptul că delegația respectivă

nu cuprindea numai conducătorii respectivi, ci și familiile lor, și își programaseră vizita astfel încât să cuprindă și un sfârșit de săptămână în România, pentru a se relaxa în zonele turistice românești, despre care auziseră numai lucruri bune. Dat fiind contextul, îmi invitasem și eu soția.

Toată lumea era veselă. În fața unui hotel bucureștean de cinci stele ne aștepta un microbuz luxos al unei firme la ale cărei servicii mai apelasem anterior și fusesem mulțumit de prestații. Față de înțelegerea inițială, străinii întârziaseră câteva minute, care nu ar fi trebuit să fie o problemă, în fond plecam la o plimbare de voie, nu la vreo expediție cosmică. Șoferul a avut însă o altă părere, vociferând total ne-protocolar.

La Sinaia, după vizitarea palatului Peleş, a urmat masa de prânz la restaurantul din imediata vecinătate. Totdeauna, organizatorii unor astfel de evenimente asigură masa și pentru șofer. Acesta a mâncat, după care au urmat o serie de treceri repetate pe

lângă masa celorlalți, uitându-se ostentativ la ceas, evident deranjante pentru toți.

Într-un traseu deja clasic pentru o astfel de vizită de o zi, a urmat Branul, abia așteptat de străini, care studiaseră o serie de materiale despre minunatul castel al lui Dracula, unde află, la final, că Vlad Țepeș n-ar fi trecut niciodată pe acolo. Oare, într-o eră în care imaginea estompează total adevărul istoric, oficialitățile noastre turistice nu au înțeles că realitatea nu interesează pe nimeni într-o asemenea situație? În fond, toată construcția despre marele vampir este artificial creată, la ce folos să nu optimizăm exploatarea turistică a acestui cadou istoric făcut de un scriitor străin excentric.

Dar problema noastră era alta... Aveam un monstru nu în istorie, ci lângă noi. Șoferul, care iar făcea curse nervoase în jurul nostru, sugerând întruna să ne grăbim, a stârnit o ceartă cu salariații de acolo care, văzând că sunt mulți vizitatori, au prelungit programul cu o oră.

Dat fiind penibilul situației, eu, în calitate de gazdă și însoțitorul român al acelor străini, am vrut să am o discuție cu acel șofer, care părea să aibă o problemă mult mai gravă decât lipsa de educație. A fost ca și cum aș fi vorbit cu stâncile din apropiere; nu a scos o vorbă, nu a răspuns la nicio întrebare, nu a schițat niciun gest. Începuse să-mi fie teamă!...

Am plecat spre București, nemai-având programat niciun obiectiv turistic pe parcurs, traseul de întoarcere fiind prin Câmpulung Muscel și Târgoviște. Între timp se întunecase, iar robotul de la volan nu a binevoit să aprindă luminile. Pe serpentinele din acea zonă, de altfel splendide într-o situație normală, a mers cu peste o sută de kilometri pe oră, stârnind mare panică celor din mașină, conducând chiar la rănirea unora dintre ei.

Când am ajuns la București și toți coboram din mașină într-o liniște apăsătoare, fără să-l întrebe nimeni ceva, acel Frankenstein a spus: „Aveam întâlnire cu gacica mea în seara asta, pe care am pierdut-o din cauza voastră!”

Că a fost concediat de firma respectivă, a doua zi, pentru mine n-a mai avut nicio importanță. Contractul nu s-a mai semnat, iar acei străini au plecat acasă și nu cred că au mai revenit vreodată în România.

După ceva timp, un avion german intra într-un munte, din intenția unui pilot, dintr-o cauză similară.

Dacă *educația*, făcută varză, n-a produs competențe ci orice altceva, dacă *sănătatea*, cu toate investițiile făcute, cu toată apariția spitalelor private și măririle de salarii, mai mult a îmbolnăvit populația, dacă *cultura*, cu toate cele zeci de facultăți umaniste apărute în plus, cu toate televiziunile, ziarele, teatrele noi etc. a condus la zdruncinarea limbii române din toate încheieturile ei, dacă *justiția*, cu toată independența judecătorilor și lupta anticorupție, a dus la o injustiție și o nesiguranță personală cum nu cred că a mai fost în istorie, cred că este cazul să fim atenți, să ne luăm măsuri personale pentru că cele de sistem nu funcționează.

În acest sens, oameni buni, pentru interesul vostru, fiți atenți pe cine angajați, cine conduce mijloacele de transport în care vă urcați, pe cine numiți în funcții de decizie, pe cine votați etc.!... Un bolnav mintal nici măcar nu este judecat, dar poate produce efecte iremediabile.

Un prieten avea o vorbă: *Nu dați briciul pe mâna maimuței!...*

43

Creația artistică este sămânța culturii.

44

Creația științifică este sămânța economiei.

45

La început, îi căutam eu săpunuri fine, din import, mai târziu, îmi căuta

ea săpun de rufe, de la țară. La sfârșit, nu ne mai interesau săpunurile.

46

În două întâlniri succesive ale Cenaclului „Literar ing”, cele din iunie și iulie 2019, prilejuite de lansarea unor volume de poezie ale unor confrați – *Pădurea se-nchină* de Eduard Dorin Ene, respectiv *Pofta de... răs!* de Ovidiu Țuțuianu, ambii obișnuiți ai grupărilor literare care practică cu predilecție epigrama –, am avut plăcerea să avem printre participanți reprezentanți de frunte ai acestui gen literar, precum Elis Râpeanu, având un doctorat în domeniul epigramei, sub conducerea profesorului Ștefan Cazimir, George Corbu, președintele Uniunii Epigramiștilor din România, director al revistei „Epigrama”, Viorel Martin, coordonatorul Cenaclului „Ing-Epigrama” și directorul revistei cu același nume, Nicușor Constantinescu, maestrul plin de umor al cenaclurilor

literare, cu o izbitoare asemănare de voce, și nu numai, cu Valentin Silvestru, Maria Strudza-Clopotaru, cu o finețe deosebită atât în poezie, cât și în epigramă și, nu la urmă, ci pentru că are o altfel de abordare, unică în felul ei, Aculin Levitzki, *Jobenul de pe Calea Victoriei* sau *Poetul Gării de Nord* etc.

Atât din comentariile celor de față la prezentările celor două volume menționate, cât și din cele referitoare la semnalul apariției unei noi ediții din volumul *Un Joben pe Calea Victoriei*, a rezultat necesitatea unei analize profunde a genului literar scurt, nu minor, cum din păcate îl consideră mulți dintre diriguitorii destinelor literare românești actuali, care uită că există scriitori celebri pentru că au scris un catren bine ticluit, dar și alții neglijăți de vremuri, deși au publicat zeci de volume.

De altfel, Nicușor Constantinescu a propus o asemenea discuție chiar la prezentarea volumului lansat de Ovidiu Țuțuianu, legat de corectitudinea sau incorectitudinea utilizării tâlcului din

vorbele de duh ale unor înaintași celebri în epigramele scrise în prezent. Sunt mai mulți epigramaști care folosesc metoda, deși aceasta reprezintă o formă de preluare a umorului altora.

Fondul discuției este însă altul. Prin similitudine cu muzica, dansul, gimnastica, patinajul artistic etc., care în forma lor competițională au nevoie, pentru evaluare, de jurii de specialitate, poate și literatura, mai ales cea în formă scurtă, pentru că aceasta are mai multă spontaneitate, ar trebui să dea mai multă importanță aprecierii diferențiate a conținutului stilistic față de succesul de public.

În cazul epigramei, pentru că acesta era subiectul discuției, la majoritatea cenaclurilor specializate, accentul se pune pe găsirea unor creații spontane în contextul respectiv, după care se culeg rezultatele și se publică în diverse reviste sau antologii. După cât de apreciată este gluma din subtext, atât de mare devine autorul.

Aculin Levitzki vine cu o abordare stilistică aparte, căutând construcții

sofisticate care să cuprindă cât mai multe figuri de stil (aliterații, asonanțe, sincope, afereze, apocope, anafore, epifore, anadiploze, antanaclaze, comparații, metafore, metonimii, antiteze, hiperbole, oximoroane etc.), concurând cu el însuși, căutând să găsească structuri naționale care să aprecieze acest efort pentru dezvoltarea limbii române, ceea ce pentru alte limbi există deja. Funcție de numărul de figuri de stil cuprinse de un catren, acesta este categorisit pe o scară anume, cel mai performant fiind catrenul cu treizeci și două de figuri de stil, denumit *capodoperă*. Aceste creații nu au un deosebit succes de masă, prin similitudine cu artele și sporturile enumerate mai sus, unde rar părerea juriilor concordă cu a publicului și reciproc.

Evident, sistemul propus nu este suficient de cunoscut, nu este unanim apreciat nici de cei care-l cunosc, deranjează pe unii să consideri că un catren este o capodoperă, dar discuția trebuie să existe, iar dacă există în

alte limbi, de ce n-ar exista și-n limba română?

În volumul menționat, cu multe dedicații făcute unor personaje celebre, există și catrene cu mare succes de public, cele dedicate lui Mircea Dinescu sau răposatului Eusebiu Ștefănescu, când trăia, fiind de-a-dreptul savuroase.

Aculin Levitzki mai are o specificitate, își promovează singur opera, prin cele mai năstrușnice metode, fiind un adevărat scriitor profesionist, încercând să trăiască din scris, abordare temerară în zilele noastre. Această mă duce cu gândul la actorul Ștefan Iordache, care, într-unul dintre ultimele sale interviuri, fiind întrebat de ce face actorie, a răspuns cu multă naturaleză: *Pentru că altceva nu știu să fac.*

47

Cam prin aceeași perioadă, între cele două războaie mondiale, în România și în Spania au fost construite, la

București, respectiv la Barcelona, muzee ale satului din cele două țări.

Cel de la București arată cum îl știți, plin de locuințe țărănești autentice, dar alese la scara de jos a nivelului de trai din zona rurală a acelor vremuri, cel din Barcelona, cu adevărate vile, sunt convins că alese la nivelul superior al standardului vremii de acolo. Ce a ieșit, în ambele situații, reprezintă spiritul celor două zone: Barcelona, capitala Cataloniei, care se autoconsideră în orice „fruncea” Spaniei, a inspirat tenta laudativă a muzeului satului spaniol, iar la noi a învins din nou pornirea autoflagelantă a românilor de a se arăta în orice conjunctură mai umili decât sunt în realitate.

48

În bancurile poloneze, polonezul este cel deștept, în bancurile românești, românul este cel prost.

49

La nivelul istoriei, scorul competiției dintre România și Ungaria este de 1-1, pentru unguri a marcat împărăteasa Sisi, iar pentru România a egalat regina Maria. Niciuna dintre altelele lor nu erau originare din țările respective.

50

De ceva timp, pentru a fi în rândul lumii bune trebuie „să fii citat”.

În știință, în artă, mai nou, pe toate site-urile de socializare etc., dacă nu ai citări, nu existi. Tot Biserica a fost înainte și aici, doar că la ei citările se numesc pomeniri.

51

Arabia Saudită, sesizând o rămânere în urmă, la nivel urban, față de mult

mai dinamicele orașe din Emiratele Arabe Unite, Abu Dhabi, Dubai etc., a decis să aloce o sumă uriașă pentru a construi un oraș nou, *orașul viitorului*, unde administrarea va fi făcută de roboți, profesorii vor fi holograme etc. S-au gândit și la un nume format din *Ne*, inițialele cuvântului grec „nou”, și *Om*, inițialele celui arab „viitor”.

A ieșit denumirea de *Neom*!...

Vorba românului, *gura păcătosului adevăr grăiește!*

Se vede că pe acolo nu a fost nimeni care să știe limba română, altfel ar fi găsit o altă combinație.

52

Sunt momente în viață când mă întreb dacă există ceva realmente util în toate „binefacerile” societății actuale sau pur și simplu trăim doar pentru a rezolva problemele agitatei vieți moderne, probleme pe care nu le-am fi avut dacă am fi ales să trăim mai simplu.

Îmi place să merg în oraș cu transportul în comun. Prefer să văd oameni de aproape, să le simt prezența și reacțiile, atunci când acestea sunt civilizate, să-i ajut cu un sfat sau o informație pe cei care au nevoie.

Eram într-un autobuz RATB, de altfel, foarte confortabil, unde încercam să-l conving pe un nene de la țară, plin de papornițe, să nu facă o prostie. Aflasem din întrebările sale, adresate în toate direcțiile, că intenționa să ajungă la Autogara Basarab, și îl sfătuiam să nu coboare că mai este mult până acolo, eram abia pe la Piața Unirii. Nu am fost la fel de convingător ca vocea computerizată din difuzorul care dotează de o vreme mai toate mijloacele de transport, care nu mai contenea spunând „Următoarea stație Basarab, următoarea stație Basarab”. A coborât bietul om!... Probabil a pierdut legătura sau s-a rătăcit, Dumnezeu știe...

De o bună perioadă, informațiile pe care călătorii le primesc în autobuzele din București sunt desincronizate

față de starea din teren, motiv pentru care le-am solicitat șoferilor, de mai multe ori, să oprească sistemul, la cap de linie, atunci când constată proasta funcționare a acestuia. Lipsa unei informații este preferabilă uneia false. Rezultatul a fost nul.

Am găsit ocazia, mi-am zis eu, când am predat niște cursuri pe un proiect, la care au participat circa 1 000 de salariați RATB. La toate clasele organizate, am transmis cursanților acest mesaj. Toți l-au considerat logic, dar rezultatul a fost tot zero. Circulă autobuzele în neștire dezinformând călătorii referitor la stațiile care se succed, încât cei care nu cunosc Bucureștiul sunt „ajutați” să se... piardă!

Tot agitându-mă să fac o faptă bună, nu am observat cum cineva mi-a furat telefonul din buzunar. Am făcut tot ce trebuie în astfel de situații nedorite, dar tot mai prezente. Am fost la poliție să reclam furtul. Sincer, nu aveam nicio speranță în găsirea lui, dar voiam să fie înregistrată undeva, oficial, dispariția mijlocului de comunicare, că, Doamne

ferește, mai răpește careva vreo fată, folosindu-se și de telefonul meu, și nu ar fi bine.

Polițiștii m-au primit distant, dar civilizat, dându-mi de înțeles, din discuție, o idee, că *hoții sunt mult mai deștepți decât restul populației*, iar, altă idee, că *în țara asta toți sunt hoți, în afară de polițiști*. Ca om care m-am ocupat la viața mea și de logică, nu pot să nu constat că, punând cap la cap cele două afirmații, rezultă că reprezentanții ordinii și siguranței noastre zilnice nu stau prea bine pe scara inteligenței. Ei au spus-o, ajungând la ceea ce știe toată lumea, în doi pași logici!

La firma de telefonie, unde blocasem numărul telefonului furat, apro-po, serviciul de urgență funcționează bine, am constatat, cu stupeoare, că pentru a lua un alt telefon, trebuie să faci un nou abonament, plătindu-l în continuare și pe cel furat. Nu-i așa că sună a jecmăneală?...

Am decis să-mi iau un telefon care i-a pus în mare încurcătură pe cei de

acolo, pentru că nu-l aveau!... Un telefon *antifurt*, simplu, simplu, simplu, cu butoane, doar cu telefonie, fără inteligență încorporată... M-am săturat să umblu cu atâta inteligență, înglobată într-o cutiuță, după mine, care, în plus, îi mai și instigă pe reprezentanții „celei mai inteligente părți a populației” la acte antisociale.

Bucuros, cu un telefon simplu în buzunar, ajung acasă, unde patru zile firma de cablu ne-a lăsat și fără internet, pe care contam în lipsa unui telefon inteligent, dar și fără televizor. Nu că-ți vine să-ți iei câmpii din frumoasa noastră Capitală?...

*

Chiar că nu aveam niciun chef să răspund propunerii soției de a merge la *Spectacolul de apă, muzică și lumini*, care are loc în toate serile de sfârșit de săptămână în Piața Unirii.

De multe ori m-am gândit că Bucureștiul nu are un loc special, ca multe alte capitale, unde să se strângă lumea dintr-un motiv anume, evident plăcut, să se simtă bine, să viseze, să

danseze etc. Ei bine, l-a găsit, este acest spectacol!

Nu mă interesează cine a decis, cine și cât a plătit, important este că s-a făcut. Fiecare mare oraș, dacă vrea să aibă personalitate, trebuie să-și permită o nebunie frumoasă care să-l scoată din anonimat. Aceasta este nebunia actuală a Bucureștiului! Știu că trăim într-o epocă în care totul se politizează, dar nu mă interesează. Echi-distanța mea politică este foarte bine cunoscută celor care mă știu, în sensul că *îi urăsc pe toți politicienii la fel*, nu ca oameni, ci pentru ce au făcut în ultimii 30 de ani cu România. Cine a realizat această minune m-ar interesa, pentru a-l felicita, dar n-am putut desluși din holograma de la sfârșit. Nu este timpul pierdut!

Mulți s-ar grăbi să spună că amestecul de stiluri muzicale nu este pe gustul lor, alții că este împiedicată circulația timp de o oră, alții că nu le pot dormi nepoții etc., dar eu spun că la punctul culminant al spectacolului, după succesiunea formată din „Hora

Unirii”, „Valsul Gramofon” al lui Eugen Doga și o piesă impecabil interpretată de Gheorghe Zamfir, urmate de o sârbă, am văzut români zâmbind, dansând, visând, lăcrimând etc., cum rar mai avem ocazia să vedem de o vreme încoace, și străini discutând exaltați, diferit de cum auzim că discută despre cum sunt catalogați concetățenii noștri în țările lor.

Nu puteam să nu mă gândesc că printre românii de acolo pot fi și cei care fură telefoane, și polițiști care consideră că toți românii sunt hoți, și salariați de la companii multinaționale, fără de care nu mai putem trăi, dar care cam au tendința de a ne jecmăni, și unii care cer ciubuc pentru a-și face meseria etc., iar printre străini pot fi și cei care ne consideră pe toți cerșetori, și cei care ne consideră mâncători de lebede etc.

Nu cred că un om, român sau străin, că doar suntem frați în Uniunea Europeană, care vede un asemenea spectacol, nu se gândește măcar un pic că trebuie să fim mai buni, să ne

comportăm ca frații, nu ca dușmanii, să ne facem treaba mai bine oriunde am fi implicați și să sperăm la un viitor, comun, mai bun.

Totuși, suntem frați... Și, nu uitați, în lipsa aceasta de soluții, arta poate fi o rezolvare!

53

În lumea tehnică, unde lucrurile sunt mai clare decât în cea umanistă, există așa-zisul *sindrom al depanatorului*, care constă în dispararea acestuia când tot descoperă componente bune în încercările sale repetate de a o găsi pe cea stricată într-un sistem care nu merge. În societatea actuală, unde există o avalanșă de laude sau autolaude, într-un narcisism bolnav, mai ales prin rețelele de socializare, este foarte greu de a găsi tratamentul adecvat pentru că nu avem un diagnostic. Cum de suntem toți atât de buni, dar rezultatul este prost?...

Când eram mic, prin multitudinea de rude, la țară toți sunt rude cu toți, aveam și un unchi, nea Gligore, așa se spunea atunci. Era altfel decât ceilalți... Bărbații, până și femeile, înjurau, el nu, toți beau, el nu, toți aveau cai, el avea un măgar, toți aveau pruni și zarzări, pentru făcut țuică, el avea un piersic.

Acel piersic, unicat pe acea vale, făcea niște fructe cum nu mai văzusem până atunci. Nu erau deosebit de mari, dar aveau sâmburele și partea din jurul acestuia de o culoare roșie intensă și se despicau foarte ușor. Copiii care păzeau vitele prin preajmă mâncau liberi acele fructe, fără să le pese că cineva i-ar acuza că le fură.

Am suferit foarte mult când, într-un an ploios, o alunecare de teren a dus la vale tot locul lui nea Gligore, cu piersic cu tot. Mintea noastră de copii nu ne ducea la pericolul care ar fi putut să fie pentru noi dacă ne-am fi nimerit pe acolo când nu trebuia, ci doar la

părerea de rău după minunatele roade ale acelui pom.

De atunci, de câte ori vedeam tarabe cu fructe, de atâtea ori gândul îmi zbură la piersicul copilăriei mele, niciodată negăsind piersici atât de bune.

După zeci de ani, când grădinăritul a început să fie pentru mine nu atât o sursă de alimente, ci o metodă de a-mi umple timpul și a goni plictiseala, am decis să fac ordine în curtea so-crilor, prea bătrâni pentru a se mai ocupa de ea. A trebuit să negociez cu șerpui, ciorile, coțofenele, șobolanii și alte vietăți fiecare metru pătrat și să defrișez bălăriile care aproape se în-lemniseră, ca niște mici păduri. La un moment dat, am găsit în această junglă autoimprovizată un firicel de plantă care mi s-a părut, după frunze, a fi un piersic. Am curățit ierburile și ciulinii din jurul lui, l-am tuns un pic pentru a-i orienta creșterea, l-am udat mereu, iar el a crescut într-un an cât alții-n șapte, nu la figurat, ci la propriu.

Anul următor era mai mare decât toți pomii altoiți, cumpărați de la pepi-niere pretențioase, plantați cu cinci-

șase ani în urmă, și a făcut primele piersici, exact ca ale lui nea Gligore!

Nu este prima dată când trăiesc cu impresia că Dumnezeu îmi răspunde...

55

Elefantul nu calcă cu intenție peste furnici, dar se întâmplă destul de des s-o facă. Deci nu stați prin preajma elefanților!

56

Să bagi un elefant într-o cutie de chibrituri este imposibil, dar chiar încercarea poate fi periculoasă. Se poate enerva! Aviz femeilor geloase!

57

Înainte era mai ușor să reperi decât să schimbi, astăzi este mai ușor să schimbi decât să reperi.

58

Când nu știi să rezolvi o problemă,
cel mai simplu este să o negi.

59

De zeci de ani, ne-am obișnuit să auzim despre categorisirea diferitelor generații de scriitori români în grupări de genul „Generația 70” sau „Șaptezeciștii”, la fel și pentru decadele următoare, dar paradigma nu a continuat și pentru cei care au fost martorii trecerii omenirii într-un nou mileniu, cei pe care aș îndrăzni să îi adun simbolic sub denumirea de „Generația 2000”. Păstrând similitudinea cazurilor precedente, când se rețineu doar ultimele două cifre semnificative ce caracterizau decada, etapa respectivă ar mai putea fi definită și ca „Generația 00” și nu ar fi lipsită de sens, având în vedere că, în România, în această

perioadă au avut loc mai multe încercuturi, precum:

- scriitorii au putut scrie liber, prin eliminarea cenzurii, după evenimentele din anul 1989;

- au apărut forme organizatorice noi (societăți literare, fundații, asociații etc.) care au susținut înființarea unui mare număr de edituri, reviste, cencncluri și saloane literare care au contribuit la creșterea fără precedent a volumului de literatură publicată;

- a pătruns, odată cu ceea ce s-a întâmplat în întreaga lume, tehnica de calcul în procesarea, publicarea, arhivarea și difuzarea literaturii de toate genurile;

- paralel cu scăderea finanțării din partea statului, a apărut finanțarea privată a literaturii, ca de altfel a tuturor celorlalte ramuri ale culturii;

- s-au făcut pași importanți în cunoașterea reciprocă și colaborarea dintre scriitorii români și cei străini, precum și între scriitorii români din țară și cei din străinătate.

În prezent, după aproape treizeci de ani de la inițierea acestor schim-

bări, este evidentă lipsa unei evaluări cantitative și calitative a rezultatelor. Cea mai comodă abordare este aceea de a nega totul, de a considera că în această perioadă nu s-a întâmplat nimic semnificativ, cum am auzit, din păcate, adesea, din partea multor critici literari tradiționaliști, cu ocazia unor interviuri sau a altor apariții publice. Este evident că un asemenea proiect nu se mai poate realiza prin metodele vechi, cu fișe scrise de mână și dactilografe, cum au fost elaborate marile istorii literare precedente, acum fiind absolut necesare metodele bazate pe tehnologii informatice, la îndemâna scriitorilor din generația actuală.

La nivel local sau pe anumite categorii de apartenență a autorilor sunt mai multe realizări, lucrări de sinteză parțiale, dar nu există un proiect național pentru evaluarea literaturii române, „Generația 2000”, cu analizarea realizărilor și tendințelor de evoluție a domeniului în ultimii treizeci de ani. Cine se încumetă? Uniunea Scriitorilor se dovedește neputincioasă și în acest domeniu!

60

Istoria literară este știință, iar critica literară este artă. Cine nu cunoaște diferența nu este nici istoric, nici critic.

61

Este cunoscut că intelectualii au fost adesea purtătorii mesajelor de stânga. Arta, filozofia, religia etc. au propovăduit mereu necesitatea evitării rupturilor sociale, mulți interpretând voința divină ca pe un factor nivelator, unificator. Unii îl consideră ca purtător de mesaj, în acest sens, chiar pe Iisus Hristos.

Evident că eforturile care trebuie făcute sunt, în special, în direcția celor avuți, pentru a mai lăsa de la ei, pe orice cale, spre cei năpăstuiți de soartă, acțiunile de binefacere în acest sens fiind organizate sau spontane. La

cele spontane, nu totdeauna intențiile binefăcătoare sunt interpretate corect de cei care ar trebui să beneficieze de acestea.

Personal, am renunțat la ideea unei ținute elevate în mediile unde nu este absolut necesar, de exemplu la lucrările casnice uzuale, la plimbatul câinelui etc. De când primisem de la Academie un costum foarte elegant, cu fel de fel de ornamente realizate cu fir aurit, pe care soția l-a desemnat imediat ca fiind foarte bun pentru înmormântare, nu mai aveam nicio grijă vestimentară legată de viitor. În vecinătatea locuinței mele s-a creat chiar un folclor cum că ar fi vorba de doi frați gemeni: unul pe care îl ia în fiecare dimineață o mașină elegantă cu un șofer pe măsură și îl mai aduce spre seară și altul care face toate treburile casei, care arată ca un argat de pe vremuri. În realitate, în ambele ipostaze, eram tot eu.

Într-una dintre situațiile curente, când mă întorceam de la piață în ținuta corespunzătoare, într-ozi mizerabilă de noiembrie târziu, pe o burniță agasantă agravată de un vânt pătrunzător,

trecând pe lângă un cerșetor care deja făcea parte din peisaj, atât de des fiind acolo, compătiment situția acestuia, l-am întrebat dacă nu dorește să îi dau niște haine destul de bune, de calitate, pe care nu le purtasem decât de câteva ori și nu prevedeam a le mai folosi vreodată. Răspunsul cerșetorului a fost ferm: „Dacă arată ca cele de pe dumneata, nu mă interesează.”

Într-o altă situație, dar cu aceeași semnificație, mă aflu într-un autobuz public din București, unde un cerșetor îi agasa pe toți cu insistențele sale, făcând uz de toate metodele cunoscute. De când văzusem un film despre cerșetorie, cu un rol negativ excelent interpretat de Gheorghe Dinică, mi-am propus să nu mai cedez ușor la asemenea presiuni psihice, așa că l-am tratat cu indiferență pe individ. Probabil și ceilalți călători văzuseră filmul, așa că au făcut la fel.

Exasperat, după ce a insistat cale de două stații, cerșetorul a coborât. Nu avusese niciun succes. Pe scara autobuzului, cu multă ură în privire și în glas, a urlat: „Fir-ați ai dracu' de

proști!... Dacă era ceva de capu' vostru, nu mergeați cu autobuzu'!"

În climatul social în care trăim, poate avea și el dreptate. Sunt convins că de filozofia *mobilității urbane durabile* nu auzise și nici nu-l interesa. Asta nu era numai vina lui.

62

Contrar părerii multora, că cea mai frumoasă perioadă din viață este studenția, eu am ales alte două: anii liceului, când simțeam că pot face orice, și cei ai pensiei, când chiar fac orice.

63

Un prieten care a ieșit din sală la o reuniune în care tocmai îl laudam pe un alt prieten, pe care el nu-l înghițea, m-a abordat, ulterior, să-și ceară scuze:

– Știi... atunci apăruse o urgență și trebuia neapărat să plec! Sper că nu te-ai supărat.

– Nu știu despre ce spui, i-am răspuns. Una din primele lecții care mi-au rămas de la un curs de actorie pe care l-am făcut, din păcate, la bătrânețe, ar fi fost bine să-l fac mai devreme, m-a învățat ca, atunci când vorbesc în fața unei mulțimi, să mă concentrez asupra discursului și nu asupra sălii. Așa că, nici nu te-am observat...

64

Spre deosebire de linia oficială, eu cred că țării noastre, în prezent, prostia îi face mult mai mult rău decât corupția. Acestea se întrec permanent, fiind în față când una, când alta, dar vor coexista totdeauna. Sunt niște boli incurabile pentru că aceia care trebuie să le vindece sunt și proști, și corupți!...

65

Printre mituri și iluzii mergem *înainte*, vorba unora, că *înainte* era

mai bine. Nici nu se putea o limbă mai potrivită poporului nostru decât aceasta pe care o avem, unde, de exemplu, cuvântul „înainte” desemnează și „viitorul”, și „trecutul”. Uneori, aceste ambiguități dau savoarea unor calambururi făcute de oameni dotați de Dumnezeu cu har.

Am crezut multă vreme, după gândurile ascunse ale speranțelor noastre din perioada comunistă, că pe oamenii cu har i-a înghesuit divinitatea doar în epoca interbelică, toți cunoscând care apucaseră să trăiască și în acele vremuri promovând mai oficial, mai neoficial, acest mit. După 1989, fiind într-o poziție care avea de a face cu mediul economic, am cunoscut un nene, bine trecut de nouăzeci de ani, care făcuse afaceri înainte de război și avea atâta entuziasm că voia să facă și după aproape cincizeci de ani, la revenirea noastră la capitalism. Acest distins domn mi-a dăruit o colecție de ziare din perioada respectivă, care m-a delectat timp de câteva săptămâni, luminându-mă în multe aspecte ale vieții de atunci.

În cazul unora, constatam că fusese-răm victima miturilor, dezinformărilor sau a știrilor false sau la mâna a... zecea. Am aflat, de exemplu, ce făceau unii dintre eroii comunismului în perioada de dinainte de a fi comuniști, și nu era în favoarea politicii pentru care se băteau cu pumnii în piept, că unii dintre stâlpii politicii și ai culturii mai erau, uneori, dați afară din parlament pe motiv de absențe nemotivate. Este o idee, și o informație în același timp, care ne spune că atunci se putea. Bălăcăreala din presă era ca acum, iar pozițiile oficiale ale publicațiilor erau puternic afectate politic.

Nu am rămas cu imaginea inițială, acum fiind mai aproape de părerea că harul este împărțit uniform în timp și spațiu, dar trebuie create condițiile de a-l fructifica.

Atunci nu erau *televiziunile*... Aici nu ne mai putem compara! O mare iluzie a noii epoci pe care o trăim!...

Aici, unde nu putem compara, nu înseamnă că nu putem corecta! Știrile minore ridicate la rang de senzație,

informațiile false, greșelile de limbaj sunt la ordinea zilei, dar ce a început să fie la fel de supărător este, în ultima vreme, intervenția în direct, sau chiar participarea la emisiuni de lungă durată și la ore de vârf a unor patroni, sau a unor reprezentanți ai acestora, insuficient pregătiți pentru așa ceva. În această situație nu mai există scăparea din presa scrisă, existența unui corector, și totul este pus pe masă în toată splendoarea inculturii respectivului individ. O mostră recentă, după evenimentele din Iran, la una dintre televiziunile de știri din București, în studio aflându-se moderatoarea, cineva din familia care patronează respectivul post și un expert în relații internaționale:

– Stați, mă, să vă zic eu că am fost acolo, să vă introduc eu în atmosferă!... Păi, atunci, era șef ăla, mă, care era prieten cu Ceaușescu... Cum îi zice mă?.... A... așa că mi-am amintit, mă... șahul. Nevastă-sa era aia... cum o chema, mă?... Era italiancă, debita plin de el omul patronatului.

Expertul încerca să intervină să prezinte contextul istoric al evenimentelor, dar șeful nu se lăsa așa de ușor:

– Lasă-mă, mă, pe mine, că știu eu mai bine, că doar am fost acolo!... Cel care era acolo și negocia, șeful românilor, era tata, ce să o mai dăm după deget!... Ăia voiau să continue relațiile cu noi, să cumpere piese de tractoare, dar nu-l iertau pe Ceaușescu că a fost prieten cu șahul... Știu eu, că doar eram acolo, ce dacă eram copil!...

Uite tot așa, continua emisiunea, moderatoarea nu putea face nimic, doar era șeful!... Până am schimbat pe alt post, că măcar această libertate și posibilitate o avem... Asta nu înseamnă că nu sunt și patroni de televiziune foarte buni.

66

Platon spune, într-unul dintre dialogurile sale, *Banchetul*, în care vorbește despre toate felurile de iu-

bire, că oamenii erau cândva niște făpturi sferice, cu patru mâini și patru picioare, care deveniseră foarte puternici și voiau să ia din puterea zeilor. Zeus, văzându-se afectat de pretenția acestora, a hotărât să-i taie în două, fiecare parte cu câte două mâini și două picioare, rămase cu dorul după jumătatea cealaltă. Așa explica el iubirea, continuând de fapt un mit al lui Aristofan, care spunea că *erosul* este forța de alipire a noastră de jumătatea pe care am pierdut-o. După această operațiune, Zeus i-a cerut lui Apollo, zeul frumuseții, să le coasă oamenilor pânțele, pe partea unde fuseseră tăiați, pentru a-i face mai frumoși. Asta este legenda antică, însă care nu explică sexurile.

Sunt și astăzi uimit, cum, fără să știe de Platon, Aristofan și Apollo, fără prea multă știință de carte, mama ne spunea, când eram mici, pentru explicarea diferențelor dintre frați, care eram și băieți și fete, și începusem să ne întrebăm despre diferențele constatate, că „Dumnezeu, după ce ne-a

creat, la ultima operațiune, coaserea pe burtă, la băieți a făcut nodul de final de cusătură rămânând și un crâmpei de ață, iar la fete, ața nu s-a ajuns, rămânând o parte necusută”.

67

Tot mama, ca să nu ne întindem prea mult la masă și să învățăm că este bine să măturăm dupa aceea, ne spunea: „Maica Domnului stă în genunchi de câte ori cineva mănâncă, de când începe până când termină, inclusiv cu măturatul.” Noi, care avem deja un cult pentru Maica Domnului, ne conformam cu sfințenie, dar eu, care aveam de atunci logica în sânge, nu m-am abținut până nu am făcut remarca: „Păi, chiar dacă terminăm noi mai repede, tot mănâncă cineva undeva și Sfânta Fecioară tot stă în genunchi.”

68

A strănutat China și s-a îmbolnăvit toată planeta! Să fie începutul acelei ere galbene de care spune *Biblia* sau o nouă etapă în manipularea unor cercuri doritoare de dominație globală care își schimbă locul cartierului general?

69

Un minuscul virus a dat înapoi toate rezultatele globalizării din ultima sută de ani. Înseamnă că „grandioasa” construcție a uniformizării sociale a omenirii – bazată pe rezultatele remarcabile din informatizare și transporturi – este artificială.

70

Familia, nația și religia mai au de trăit! Și-au găsit un apărător de

nădejde care nu poate fi învinuit nici de incorectitudine politică, nici de naționalism: noul coronavirus.

71

Zice-se că pandemia de coronavirus din Italia a început de la multitudinea de chinezi veniți la muncă în Lombardia, dar s-a inflammat de la meciul de fotbal din Liga Campionilor, dintre Atalanta Bergamo și Valencia, care s-a jucat, în plină criză, pe stadionul San Siro din Milano, în prezența a vreo cincizeci de mii de fani, mai bine de trei sferturi italieni, restul spanioli. După victoria cu 4-1, rezultat excepțional, bergamezii s-au dus acasă unde au făcut o chermeză și mai mare. Dezastrul avea să vină! Spaniolii au pus și ei sămânța bolii la întoarcerea acasă și, pe principiul că nicio belea nu vine singură, după necazul sportiv, a venit unul medical și mai mare.

Noroc că la noi, la meciurile de fotbal, nu prea merge nimeni!

72

Studentii noștri sunt pregătiți de criză de ani buni. Nu mai vin la cursuri pentru a nu forma grupuri mari care să favorizeze infectarea cu noul coronavirus. Premoniție...

73

Situația prin care trecem toți, cea cauzată de apariția de undeva a acestui nou coronavirus, ne-a luat prin surprindere. Chiar discutam recent cu cineva, din aceeași generație cu mine, că am fost norocoși. Perioada abuzurilor grosolane ale comuniștilor ne-a prins prea mici ca să o simțim, Revoluția a venit la o vârstă potrivită pentru ca ulterior să preluăm poziții cu multe oportunități de viață și profesie, iar acum, ca proaspeți pensionari, să putem privi fără prea multă implicare peisajul, uneori distractiv, al

amestecului cam nereușit de socialism și democrație care se derulează de ceva timp. Eram bucuroși că nu am prins o epocă cu războaie, cum s-a întâmplat cu părinții și bunicii noștri.

Nu a fost să fie așa până la sfârșit, a venit acest război biologic cu acest perfid virus. Nu știu cum se va termina. Mă înscrisesem în rândul tuturor, după indicațiile oficiale, păzite cu strictețe de autorități și transformate într-un instrument de făcut bani, prin amenzi destul de piperate, foarte necesari în această perioadă pentru lupta cu virusul. Pierdusem rolul meu din ultima perioadă, cel de rotiță în formarea unei conștiințe publice. După o viață de implicare în management, în care am dat de lucru la mii de oameni, în ultima parte a vieții m-am văzut mai util ca scriitor și publicist decât ca manager.

De când a început această criză, am constatat, pentru a doua oară în viață, prima fiind la cutremurul din 1977, că instinctul de conservare al omului este mult mai puternic decât celelalte, cel cultural fiind printre ultimele. Toată

linia mea de comunicare prin reviste, site-uri, blog-uri etc. a devenit nefuncțională, fiindu-mi oarecum rușine să mai deranjez oamenii plini de griji cu „prostiile” mele: poezii, eseuri, editoriale, aforisme etc.

Și totuși, azi, ceva m-a făcut să-mi reiau seria comunicărilor cu oamenii, întâmplare care m-a convins că trebuie să revin la locul meu, acela de a-i convinge și pe ceilalți că trebuie să facă eforturi să rămână la locul lor. Această le va fi de folos acum, trecând mai ușor peste singurătatea șederii nevoite în casă, dar și ulterior, prin reintrarea mai ușoară în ritmul revenirii la viața normală. Nu asta e sfârșitul lumii!...

Ce s-a întâmplat? Azi, fiind duminică, am tras de mine să fac ceea ce făceam și-n duminicile de dinainte de criză, program ce se încheia cu măturatul prin curte și o spălare cu furtunul de apă, inclusiv în gura de canal.

De data aceasta, când am săltat capacul greu de fier, a țâșnit pe lângă mine, m-am și speriat, o vrabie care s-a așezat pe o streășină din apropiere,

mulțumindu-mi în toate felurile în care se pricepea ea.

Nu știu cum ajunsese ea acolo, dar știu că, dacă nu deschideam acel canal, ar fi murit. Cât timp o fi așteptat ca eu să fiu acolo unde trebuia să fiu în fiecare duminică, probabil, fiind una dintre zecile de vrăbii pe care le hrănesc eu zilnic?

Este un semn? Pe fiecare ne așteaptă cineva să fim la locul nostru... Numai așa societatea va merge înainte, iar acest episod trist legat de coronavirus va deveni o amintire neplăcută. Doamne ajută!

74

Trăim vremuri deosebite!...

Din cauza acestui necunoscut nou-coronavirus, o lume întreagă este în carantină, iar aceasta deranjează majoritatea activităților sociale, economice etc. printre care și învățământul. Catastrofiștii de servicii, care se găsesc oriunde, nu nu-

mai la noi, vor spune că vom avea o *generație neterminată*, pentru că elevii nu au putut să-și desăvârșească îngurgitarea de cunoștințe, cam de-a valma, bramburite de sistem de vreo treizeci de ani etc.

Personal, consider că învățământul, indiferent cât de bine organizat, nu este decât un antrenament, iar în activitatea ulterioară nu se vor regăsi întocmai cele studiate la orele de clasă. Sportivii știu că, de multe ori, schimbarea metodelor de antrenament este benefică în rezultate. Această trecere temporară de la școala normală la cea online, nedorită de nimeni de această dată, poate fi interpretată ca o schimbare de metodă și nimic mai mult, iar experiența căpătată să fie utilă, ulterior. Ar fi o greșeală să se decidă înghețarea anului, chiar dacă, în viitor, acesta va fi tot timpul categorisit ca fiind un *an mov*, în sensul de ciudat. Vom vedea mai jos și o semnificație particulară a termenului, definit de mine în romanul de debut, *Punctul se sprijin* (2000).

Ei bine, recunosc, nu pentru prima dată, eu sunt un asemenea *neterminat*, și tot din cauza unei carantine!... Nu, nu, să ne înțelegem, situația de acum nu a mai existat niciodată, cel puțin în timpul generației mele, dar întâmplări personale și decizii politice ale acelor timpuri m-au făcut să trăiesc situații similare cu cele ale elevilor și studenților de astăzi, cu mari întreruperi în activitatea didactică curentă.

Era în anul 1967. Din cauza unui accident la fotbal în curtea școlii, urmat de o succesiune de greșeli medicale, am pierdut primul trimestru de școală, fiind pe rând internat la spitalele din Găești și Pitești și evident că la acestea nu aveam posibilitatea să continui școala. Însă în trimestrul al doilea am ajuns la Sanatoriul din Mangalia, care avea școală, dar, conform regulamentelor sanitare, am fost inițial dus în carantină.

Iată că am ajuns la subiect!... Perioada standard a acesteia era de trei săptămâni, nu de două, ca în cazul coronavirusului, iar dacă în timpul acesta

cineva de acolo suferea de o boală contagioasă, tot grupul era blocat până ce o făceau toți.

Și, uite așa, am mai pierdut și trimestrul al doilea... Când am ajuns în pavilionul central, unde era posibil de făcut școala, colegii mei erau deja în trimestrul al treilea, adică în ultimul și cel mai scurt al anului școlar. Cu toate rigorile și birocrăția comunistă, cum i se zice astăzi, căutându-i-se numai neajunsuri, deși nu era chiar așa, cu sufletul și eforturile deosebite ale profesoarei de biologie, domnișoara Elena Câșlaru (Dumnezeu să o odihnească în pace!), s-au obținut toate aprobările de la județ, de la minister, pentru a susține diferențele respective și tezele pentru tot anul pe parcursul trimestrului al treilea. Așa am câștigat un an, clasa a șaptea, sau nu am pierdut un an, se poate spune în ambele variante.

Nu am simțit niciodată, pe parcursul școlar ulterior, că aș fi cumva inferior colegilor mei, din contră, m-am situat tot timpul printre frunțași.

Și ca *neterminarea* mea să nu rămână neterminată, am mai avut o pățanie deosebită, de data aceasta în studenție. Insist pentru că nu vreau să susțin ideea că studenții actuali ar fi cumva păgubiți în procesul de educație din cauza carantinei legate de acest nou coronavirus. Glumind, aș putea spune că ei au fost chiar premonitivi, nevenind la cursuri de câțiva ani buni, nefiind în pericolul formării de grupuri mari, nerecomandate azi din punct de vedere sanitar.

Vreau să prezint, astfel, lipsa de temei a unor idei preconcepute privitoare la grădinițe bune sau rele, școli de stat sau private, din țară sau străinătate, licee mari sau mici, cu sau fără tradiție, universități mari sau mici etc. care pun pe prim-plan instituția, și nu omul. Combinații de tipul „proști în instituții merituoase” și „deștepți porniți din noroi” umplu rubricile ziarelor și televiziunilor, cu precădere în vremurile grele, cum este cea pe care o trăim în prezent. În aceste ocazii, găunoșenia laudelor pompoase, uneori

nemeritate, obținute pe criterii politice sau de alt fel, iese la iveală atât în cazul persoanelor, cât și al instituțiilor. Vezi retragerea titlului *Meritul sanitar* Spitalului de Urgență din Suceava, de către Președenția României, acordat abia anul trecut, vă imaginați cum.

Prin anii '70, conducerea comunistă, cam speriată de agresivitatea sovietică concretizată în 1968, în Cehoslovacia, a introdus pregătirea militară a studenților înaintea studiilor, pentru un an, în loc de șase luni după terminarea studiilor, cum era înainte, armata fiind obligatorie inclusiv la studenți, pe care o făceau paralel cu studiile universitare, în primii trei ani.

Din acest joc decizional, care nu putea fi combătut în niciun fel, a rezultat un an universitar ciudat, compus doar din fete, scutiții medicali și rezerviști, celebrul *an mov*, abrevierea de la *muieri-ologi-veterani*, cum în bășcălie era numit de ceilalți, considerându-i, cumva preconcepțuit, ca fiind inferiori. Este adevărat că în acel an existau mulți care tot încercau

repetat să intre la facultate și nu reușeau. Admiterea în universități nu era o joacă în acea vreme! Mulți dintre aceștia au făcut niște cariere excelente ulterior, îmbinând experiența practică de dinaintea studiilor cu teoria acumulată ulterior, situație preferabilă bine-cunoscutelor clacări universitare ale multor premianți din licee, chiar și din cele cu mare tradiție.

Am făcut parte din acest *an mov* 1973, unde am avut colegi care au avut rezultate profesionale meritorii, contrazicând categorisirea preconcepută.

Astăzi, în timp de criză sanitară fără precedent, se cuvine să vorbim și de absolvenții de la medicină, medicii actuali, care, în afara celor cu studii militare, sunt cam singurii care depun un jurământ. Pe lângă proverbialul lor atașament față de avantajele materiale aduse de această profesie, motiv pentru care au părăsit în masă țara, după finalizarea studiilor pe banii acesteia. În plus, acum, în situația limită prin care trecem, și care ne obligă să spunem lucrurilor pe nume, destul

de mulți dintre aceștia dezertează din activitate, un cuvânt dur, dar acesta este termenul uzual folosit pentru cei care încalcă un jurământ, fie acesta și al lui Hippocrate.

Cu ce drept fac asemenea aprecieri? Cu dreptul participantului la actul medical, ca pacient. Am fost pacient opt ani continuu, din cauza unor greșeli ale medicilor. Acest argument l-au acceptat până și membrii senatului unei mari universități de medicină din România, a cărei ședință am moderat-o, într-o situație foarte tensionată, acum vreo zece ani, la solicitarea ministrului de atunci care aprecia calitatea mea de moderator. Pacienții au și ei dreptul la opinie pentru că ei suportă eventualele greșeli ale personalului medical, care sunt destul de reale și nicidecum imaginare.

Suntem în carantină, într-un an mov, Doamne ferește, să nu devină un an negru!

75

Dumnezeu bate cu coronavirusul!

76

Precum, declarativ, logica înarmărilor tuturor marilor puteri se bazează pe grija de a păstra pacea, tot așa și acțiunile cercurilor doritoare de hegemonie globală se manifestă prin înregistrarea indivizilor în fel de fel de sisteme electronice de supraveghere și monitorizare, care se face, chipurile, pentru asigurarea libertății lor. Libertatea, având una dintre definiții ca lipsa constrângerilor de orice fel, până la limita încălcării acelorași drepturi și pentru ceilalți, ne conduce la definirea unei *arii medii de libertate*. Aceasta este suprafața specifică fiecărei persoane, din totalul calculat la nivelul globului pământesc. Cum planeta a rămas neschimbată, din Antichitate,

când populația Pământului era de circa o sută milioane de locuitori, până în prezent, la peste șapte miliarde și jumătate, puteți calcula simplu că aria disponibilă pentru fiecare individ a scăzut în medie de peste șaptezeci și cinci de ori.

În aceste condiții, este de înțeles că, în afara celor materiale necesare traiului, starea psihică a fiecăruia s-a deteriorat, creând probleme tot mai dificile celor desemnați cumva, prin moștenire sau prin alegeri, să administreze omenirea.

Iată cum teoria lui *Thomas Robert Malthus*, conform căreia *populația crește în progresie geometrică, în timp ce mijloacele de subzistență cresc în progresie aritmetică*, deși combătută de foarte mulți, își face efectele.

Dacă considerăm un alt concept filozofic, acela că *macrocosmosul este la fel cu microcosmosul*, putem face o similitudine cu teoria energiei nucleare, verificată deplin de practică, atât cu partea ei pozitivă, centralele nucleare-electrice, cât și cu cea negativă,

bombe atomice. Energia nucleară se declanșează pe *principiul masei critice*, când două mase mai mici, prin comasare, depășesc un prag peste care particulele nu mai pot sta împreună și se produce degajarea explozivă a unei cantități uriașe de energie.

Oare, cei care insistă atât pe ideea de globalizare economică, dar și socială, nu gândesc că prin desființarea națiilor, care reprezintă niște bariere, ținând cont și de scăderea continuă a suprafeței specifice disponibilă pentru un individ, prin creșterea explozivă a populației, se poate ajunge la o masă critică urmată de o explozie de nestăpânit?

Pentru explicarea mecanismului de inițiere a exploziei aș pleca de la o idee a lui Marin Preda, care spunea: „Pentru nisip, furtuna nu este un pericol pentru că aceleași particule sunt duse de vânt în diverse locuri unde continuă să existe, pericolul ar fi de la ceva care le-ar distruge pe fiecare în parte, ca și cum le-ai pune, pe rând câte una, pe o nicovală și le-ai zdrobi cu

un ciocan.” Poate exista o mai plastică descriere a diferenței dintre un război și o pandemie?

În cazul pandemiei, cum este și aceasta de coronavirus, recomandarea considerată cea mai eficientă este *distanțarea socială* care, simultan cu apropierea impusă de *reducerea ariei individuale specifice*, descrisă mai sus, conduc la un conflict existențial ce poate avea drept consecință o explozie socială.

Dacă aceasta se întâmplă într-unul sau mai multe state, se pot rezolva, dar dacă granițele nu mai există, explozia va fi globală. Vă mai amintiți de ce s-a scufundat Titanicul?

Cum, în funcție de elementele chimice utilizate sau particulele nucleare implicate, bombele nucleare s-au numit cu *hidrogen*, cu *heliu*, cu *neutroni* etc., oare cum s-ar numi o bombă socială după mecanismul de mai sus, stârnită de frica de pandemie: *bomba cu oameni*?

Suntem tot timpul tentați, îndemnați, educați, chiar forțați uneori să facem doar pași înainte. Începând cu primul pas, continuând pas cu pas sau chiar sărind mai mulți pași deodată, este apreciat, doar să fie înainte. Nimeni nu ne îndeamnă să facem și *pași înapoi*! Să fie bine așa?

Imaginați-vă că mergeți într-o direcție unde, la un moment dat, întâlniți un zid de care nu mai puteți trece. Știind și dorind să faceți doar pași înainte, puteți să vă loviți de nenumărate ori de acel zid, care de regulă nu cedează, până cădeți acolo. Este cazul tipic de clacare a unora care nu au cunoscut în viața lor decât succesul și care, la primul insucces, nu mai știu ce să facă mai departe. Fiind prea aproape de obstacol, care-i obturează toată viziunea, este foarte dificilă imaginarea unei posibile ocoliri.

Acceptarea ideii de a face și pași înapoi, atunci când este cazul, oferă

o altă perspectivă a obstacolului în-
tâlnit și se poate găsi o soluție de
ocolire. Uneori, acești pași înapoi te
pot aduce chiar în poziția de unde ai
plecat, dar și acesta este un avantaj
pentru că știi, de data aceasta, calea
care nu duce la succes și, conștient,
alegi o altă variantă. Omul ciclic nu
este neapărat un om neperformant!...
Ce exemple ne oferă viața?

În tehnică sunt nenumărate situa-
ții care arată forța extraordinară a pa-
sului înapoi. Da, pasul înapoi înseamnă
forță!...

În mecanică, *vibrația*, care repre-
zintă o succesiune de pași înainte-
înapoi, reușește să facă ceea ce o miș-
care într-un singur sens nu ar reuși,
iar dacă ne gândim la fenomenul de
rezonanță, constatăm că se pot dezvolta
forțe uriașe din sincronizarea unor
pași alternativi mici și deși. Se cunosc
cazuri când s-au rupt poduri uriașe, cu
structuri mecanice robuste, aparent,
bine dimensionate pentru solicitările
statice, din cauza succesiunii nefaste
a pașilor sacadați ai unor soldați!...

În electrotehnică, *curentul alternativ*, o succesiune de curenți electrici înainte–înapoi, parcurge condensatorul fără probleme, nemaifiind un element de întrerupere, ci un element de închidere a circuitului. Curentul continuu nu trece prin condensator, ci întrerupe circuitul. Dacă circuitul curentului electric alternativ se deschide, incluzând și atmosfera, atunci obținem *undele electromagnetice*, care trec prin aproape orice. Și lumina este tot o asemenea undă... *Deci doar cu pași înainte nu pot apărea undele electromagnetice și, fără acestea, nu putem avea lumină! Pentru că tot este vremea Paștelui, să luăm din lumina viitorului...*

Mișcarea înainte–înapoi este și *frumoasă!*... Imaginați-vă un dans doar cu pași înainte...

Acest coronavirus este un pas înapoi al omenirii! Să-l luăm ca atare și să facem astfel încât *el să preceadă o altă rază de lumină*, ca și alți pași înapoi anteriori...

NOUA LUMINĂ DE PAȘTE

Mai nou,
chiar de aștepți sărbători,
ești pornit să te mășori,
dacă ești gata să mori!...

Dacă îngrijești o plantă
sau un animal de casă,
pe care de mult le crești,
cui să le lași, că le iubești?

Grijă să ai, să aibă apă,
să aibă mereu ce mânca,
apoi, pentru tine, de la viață,
la ce mai poți aștepta?...

Cerului, ca de-obicei, te rogi
și-ai aștepta să te ajute,
dar el pare să nu mai asculte,
are, deja, cerințe prea multe.

Lumina care să te mântuiască,
ce știai din veci că renaște

În fiecare dimineață de Paște,
nu te găsește, nu te mai cunoaște.

Puterea și Biserica te sfătuiesc,
fără vreun dubiu că greșesc:
poți spera la o viață luminoasă,
doar stând ascuns la tine acasă.

Lumina pe care-o așteptai de-afară
poate, deloc, să nu mai apară,
încearcă, și o să vezi, va fi bine,
scoate lumina, omule, din tine!

Și-n noapte pune-o la fereastră,
precum o floare în glastră,
toată lumea să o vază.
Domnul să te aibă în pază!...⁴

⁴ Poezie scrisă împreună cu Gabriela Stanciu Păsărin.

NOI, CEI DIN GENERAȚIA
CE TREBUIE SĂ PIARĂ

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
cumpărăm mai puțin, nu bem,
nu mâncăm,
și-o să cam moară
industria alimentară!

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
renunțăm la televiziuni, la cărți,
la presă,
o să scadă, și mai mult,
educația-n țară!

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
acasă stăm, creștem nepoți,
nu mai umblăm,
încât turismul, astfel,
poate c-o să moară!

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
să facem mișcare, grădinărim,
alergăm,
industria farmaceutică, astfel,
să dispară!

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
să trăim simplu, nu economisim,
nu cheltuim,
luxul băncilor, pe banii noștri,
mai coboară!

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
cât mai trăim, cât mai gândim,
cât mai votăm,
s-o facem încât cinismul și
prostia să dispară!

Noi, cei din generația
ce trebuie să piară,
trăim vremuri grele, de lupte,
care pe care,
funcționarii, din casă,
vor să ne dea afară.

Domnul nu vrea ca
 generația noastră să piară,
dar lumea-i plină de proști,
 de răi, de paraziți
și zgâlțâie pomul, poate
 din aceștia mai doboară!

Când vom pieri, totuși,
 că odată o vom face,
nu va fi mai bine, chiar dacă
 noi vom tace,
urmașii noștri nu vor trăi
 în liniște și pace.

80

Odată cu noul coronavirus, am trecut de la epoca macro la epoca micro. Astfel, am constatat cât de micro sunt politicienii noștri, specialiștii, oamenii Bisericii, încât am ajuns să luăm lumină de la polițiști!

81

Au existat trei feluri de politicieni: cei care au sacrificat economia pentru a salva oamenii, cei care au sacrificat oamenii pentru a salva economia și cei care au sacrificat și oamenii, și economia pentru a se îmbogăți ei.

82

Actuala ocultă mondială s-a format din îmbogățirii din războaiele lui Napoleon, din Primul Război Mondial și din al Doilea Război Mondial. Se va primeni echipa cu îmbogățirii din pandemia coronavirusului.

83

Într-un discurs ocazionat de începutul anului universitar, ținut de Bill Clinton ca președinte al SUA, acesta a spus: „Trecutul a fost mecanic, prezen-

tul este electric, viitorul va fi biologic.”
Abia acum am înțeles ce a vrut să zică!

84

Prietenul lui Clinton, Bill Gates, i-a luat vorba din gură și s-a apucat de fapte, schimbându-și preocupările de la virușii electronici la cei biologici. Tot așa, abia acum am înțeles de ce!

85

Cândva, văzând cum se aleg câștigătorii Festivalului Euroviziunii, politicianul Mădălin Voicu spunea că acesta a devenit un fel de *Miss Piranda*, fiecare o votează pe a lui fără nicio legătură cu valoarea. Sunt de acord cu el!

Din păcate, cam așa a devenit situația și cu șefii organismelor mondiale pe diferite domenii. Cel puțin Organismul Mondial al Sănătății s-a descalificat total cu ocazia crizei coronavirusului prin recomandările ilogice și contradictorii pe care le-a dat.

86

Conform legislației internaționale în domeniul inovării, descoperirile, adică ceva existent natural descoperit la un moment dat de o minte luminată, nu se brevetează, pentru a nu se crea drepturi patrimoniale asupra ceva dat de Dumnezeu. Organismul Mondial al Sănătății se chinuie să ne convingă de proveniența naturală a ultimilor viruși, care au produs atâtea victime, dar aceștia au fost brevetați de diverse entități științifice care i-au creat și care chiar se laudă cu aceasta.

87

Suntem într-un *bal mascat mondial în care toți umblă inclusiv cu mănuși*. Condiții optime de făcut toate grozăviile pământului, nu lași amprente și nici nu ți se vede fața!

88

Frenezia de azi a producerii de măști, care, pe lângă rolul lor de protecție medicală, va și revigora economia națională, seamănă cu cea a vatei de zahăr din perioada de după evenimentele din decembrie 1989.

89

Obligați să stăm acasă, izolați la domiciliu din cauza pandemiei, am constatat că *pedeapsa prin muncă*, o formă existentă oficial pe vremea comunismului, era un nonsens. Munca este o adevărată distracție față de statul acasă!

90

Mă întreba un prieten, realizatorul unei publicații depre elitele tinere,

dacă am vreun mesaj pentru acestea. Principalul sfat pe care-l pot da superperformerilor liceelor și facultăților este să fie pregătiți pentru a trăi realitatea crudă, și anume că *elitele tinere nu devin totdeauna și elite bătrâne*. Viața este mult mai complicată... În timpul vieții unui om, *soarta aruncă zarurile de mai multe ori!*

91

S-au aruncat zarurile la Unirea Țării Românești cu Moldova. Câte elite tinere din ambele părți nu au mai ocupat aceeași poziție după amestecare? Istoria consemnează multe reasezări de poziții dominante făcute doar din rațiuni de eficientizare a funcționării noului stat rezultat decât după valoare. Situația a creat premisele inspiraționale ale scrierilor lui Eminescu, Caragiale, Maiorescu etc.

Atunci, instrumentul internațional al schimbărilor a fost Revoluția de la 1848, unirea țărilor române fiind o consecință politică, mai târzie, dar consecința socială imediată a fost o holeră: „A venit în vara ceea, pe la august, și cinstita holeră de la '48 și a început a secera prin Humulești, în dreapta și în stânga, de se auzea numai chiu și vai în toate părțile [...], peste noapte a dat holera și peste mine și m-a frământat și m-a zgârcit cârcei; și-mi ardea sufletu-n mine de sete. [...] Doftorii satului, moș Vasile Țandură și un altul [...], mi-au tras o frecătură bună cu oțet de leuștean... au întins hoștinele (ceară de albine) fierbincioare pe o pânzătură și m-au înfășat cu ele peste tot ca pe un copil [...] până ce am adormit mort, și de-abia a doua zi pe la toacă m-am trezit sănătos ca toți sănătoșii. Vorba ceea: lucrul rău nu piere cu una cu două.” (Ion Creangă)

93

Următoarea aruncare de zaruri a fost tot dublă și a constatat în Primul Război Mondial și în Unirea României cu Transilvania: una internațională, cealaltă, națională. Și ce zaruri!... Cine este curios să afle detalii să citească scrierile lui Cioran din perioada imediat următoare, cartea *Nu!* a lui Eugen Ionescu, jurnalul lui Mihail Sebastian etc.

94

La fel, a existat un instrument internațional, războiul, și o consecință politică, întregirea României, dar și una socială, epidemia de tifos și gripă. *Când patrioții români din Transilvania umblau din casă-n casă pentru a chema lumea la Marea Adunare de la Blaj, era pe timp de epidemie, riscându-și viața pentru idealul unirii.* Dar au făcut-o!

95

Al Doilea Război Mondial și venirea comunismului reprezintă o altă dublă aruncare de zaruri, la fel, internațională și națională. Ce-o fi fost în sufletul elitelor interbelice, când valori incontestabile au ajuns să fie subordonate unor indivizi cu mari probleme la scris și citit?

96

Deja s-a creat uzanța unor duble aruncări de zaruri. Iar au venit la pachet: dispariția, măcar formală, a comunismului, și Revoluția română din 1989, și aceasta cam formală, la fel, una internațională și cealaltă națională. Alte motive de tulburare a scării valorilor și perturbare a carierei elitelor tinere de la vremea respectivă.

Măcar s-a spulberat *mitul operelor desertar*, al celor neputincioși din *epoca de aur*, constatându-se inexistența lor.

97

Și a venit pandemia de coronavirus... După câteva încercări nereușite, gata, a avut loc! Să fie aceasta o *aruncare de zaruri biblică*, adică cu schimbarea culorii nației care conduce lumea, acel sfârșit de lume preconizat de cele divine?

98

Pandemia nu este precedată de niciun instrument internațional notoriu. Să fie chiar ea instrumentul, urmând să așteptăm consecințele?

99

Să așteptăm replica internă, care ne-a obișnuit să apară la precedentele aruncări de zaruri!

V-ați întrebat ce s-ar fi putut întâmpla dacă cutumele parlamentare ar fi permis aprobarea tacită la ambele camere ale Parlamentului României?
S-ar fi dat vina pe... coronavirus!

Pentru evoluția viitoare, lăsăm o poziție liberă în această carte, presupunând că, până la cartea următoare, vor avea loc replici interne și internaționale.

Doamne, păzește-ne de noi înșine!

100

.....

De același autor:

- ***Punctul de sprijin*** (roman, Editura Mediamira, Cluj-Napoca, 2000; Editura AGIR, București, 2007);
- ***Echilibrul marinarului*** (roman, Editura AGIR, București, 2006);
- ***Știință și prejudecăți*** (eseu, Editura Electra, București, 2010; 2014);
- ***Reinventarea omului*** (eseu, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011; 2012);
- ***Omul ciclic*** (versuri, Editura AGIR, București, 2013);
- ***Taxa lui Caron*** (versuri, Editura Editgraph, Buzău, 2014);
- ***Universul ciclic*** (versuri, Editura Laurent, București, 2015);
- ***Românul ciclic*** (proză scurtă, Editura Arefeana, București, 2015);
- ***Dominoul iubirii*** (roman, Editura Inspirescu, Satu Mare, 2015);
- ***Dominoul iubirii. Raiul*** (roman, Editura Arefeana, București, 2016);
- ***Sistemismul*** (filozofie, Editura Favorit, București, 2017);
- ***Grădina Domnului*** (poezie, Editura Amanda Edit, București, 2017);
- ***Ioșca, Sică și Mitică*** (teatru, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2017);
- ***Zâna și viața*** (roman, Editura Arefeana, București, 2017);
- ***Clubul*** (roman, Editura Arefeana, București, 2018);
- ***Citadela perpetuă*** (filozofie, Editura Neverland, București, 2018);
- ***Începutul cercului*** (poezie, Editura Arefeana, București, 2019)

În fond, prin „hectomero... coronavirusul” său, profesorul-scriitor Nicolae Vasile ne oferă o carte de „criză” cu rol paleativ, cumva, un fel de cronică a optimistului incurabil, a pământeanului niciodată învins de vitregia vremurilor, în fond, căci el găsește în orice buclă mai puțin roză a timpului o finalitate – sau mai degrabă o explicație – cu semnificații faste (vezi „tableta” 74, de pildă), adică deloc periculoase pentru om, dimpotrivă. Ca atare, cum să nu-l acceptăm pe raftul nostru?

Dincolo de rolul ei terapeutic însă, cartea aceasta de buzunar este, totodată, și o „rețetă” de înțelepciune, una bine dozată, totuși, dar care cu atât mai mult se parcurge cu reală plăcere și curiozitate, bineînțeles că și cu zâmbetul pe buze, drept dovadă că viața încă se joacă... Viața lumii și, odată cu aceasta, viața noastră, a românilor mereu sub vremi, niciodată însă striviți sub mantia lor de plumb sau de orice altceva o fi ea. Fiindcă dacă ar fi..., cine-ar mai povesti? Și, mai ales, cui?

Felicitări din toată inima autorului pentru momentele de reală delectare spirituală oferite cu atâta generozitate, pentru admirabilul spirit de improvizație, forță imaginativă și, nu în ultimul rând, pentru perenul, caldul și vibrantul său izvor de inspirație!

Dan Gîju

ISBN 978-606-8804-49-1

9

786068

804491

colecția *Philo & Sophia*

editura.favorit@yahoo.com